

Cançoners dels Darrers Dies

ARTÀ

Jaume Cabrer i Fito

Autor: Jaume Cabrer i Fito

Agraïments : Aquest recull és un treball fruit de molts anys d'escoltar uns ximbombers excepcionals dins el poble d'Artà. Anomenar-los a tots seria impossible però vull agrair la gran col·laboració d'uns quants d'ells com: Antoni *Figuereta*, Pere *Gatova*, Vicenç *Toro*, Pep *Blai*, *Gori*, Joan *Metxo*, Jaume Caballero, Tomeu *de s'aigua*, Mateu *Mondoi*, Joan Sastre, Miquel Font, Antònia Danús, Miquel *Barca*, Maria, Andrea, Pilar, Maria Àngels, Àngela, Catalina, Margalida, Antònia, Aleix, Tomàs, Jaume, Sergi, Maria, Biel, M.Rosa, Pau, Pere, Bàrbara...

Mereixen una menció especial Pere Ginard, Miquel Sbert, Maria Cabrer i Nela Mestre pel pròleg i la correcció ortogràfica i musical.

Fotografies : Jaume Cabrer i Fito.

Dipòsit legal :

Imprimeix :

“Pels darrers dies sonar...”

Darrers dies i gresca. Sense cercar-ne les arrels més pregones, més antics que no la memòria, pagans abans del cristianisme, transgressors sempre els costums, els rituals, les pautes carnavalesques són constants que es perpetuen generació rere generació i cobren vida poble a poble, repartides per totes les geografies imaginables.

Quan el fred es faci fonedís, la vida retornarà amb tot el seu esplendor, esclatarà la primavera i l'escurçament de les nits convidarà, com en temps de les saturnals o les dionisíiques o les més ancestrals festes babilòniques, jueves, perses o egípcies a la gatzara, a la burla, a la voluntat d'alliberament col·lectiu, al capgirament de les disfresses, a l'escarni, a la paròdia, a l'explosió del sexe, invertit o no, a l'excés del crit, del menjar, del beure, del folgar... I dels balls, de les processons grotesques, dels cants pels carrers i per les tavernes... és el temps de les simbombes sonar:

Ximbomba fé fantasies
ara que et deixen sortir;
només tens de venir amb mi
o són set o són vuit dies.

I amb els ritmes de la simbomba (sovint reblats o tapats i tot pel repicar de les esquelles, dels ferreguins, del corns, dels picarols, dels xerracs...) les cançons¹. La paraula acanalada en versos i estrofes, harmonitzada per la salmòdia o per la melodia que el poble ha destil·lat, pren les missions i sona per les tavernes i pels carrers; vehicula sentiments i emocions, disbauxes i sàtires; fa esclafir la rialla discreta i la renouera; provoca imatges grotesques en el magí de les persones que fan festa i també les porta per indrets on regna la fantasia; excita la paraula i conhorta; dóna fe de vida i de vigoria... La paraula cantada, amb el suport de la simbomba o només amb la modulació de la veu que surt esplendorosa (o amb aquella mica de rogall) de les gargamelles del grup en festa és protagonista també dels Darrers Dies. No es concebible un Carnaval sense disfresses, sense “Rues”, sense renou, sense un trabucament de les rutines de la quotidianitat. Igualment, és impensable un regnat del Carnestoltes en silenci, mut...

¹ JANER MANILA, G. 1999, “Les festes llunyanes”, La Foradada (J.J. Olañeta, Editor), Palma, pàg. 85 i ss.

I és precisament en aquesta faceta de les festes (festes sense espectadors, car tothom n'és protagonista), la de les paraules, la de les cançons on Jaume Cabrer ha volgut fer atenció.

Durant anys, seduït per la màgia de la paraula en aliatge amb la música, en Jaume ha après (al carrer, a la plaça, al centre de la festa) moltes cançons i les canta. Ha volgut fer-se seu el so de la simbomba i ho ha fet (i n'ha après a construir i en fa d'aquests instruments i no com aquells amb "sa pell de ca / i sa canya que no és bona"). Ha memoritzat cançons i poesies i melodies i ha copsat l'esperit de la festa de les paraules i de les músiques que és també el Carnaval artanenc i l'ha incorporat a la seva experiència personal vital. Però no s'ha limitat a aquesta pràctica tan rica de manera individual. Conscient com és del tresor que aquestes fruites de l'arbre de l'etnopoètica representen ha volgut guardar-les i fer-les avinent a d'altres persones d'avui i de demà) perquè en puguin gaudir tal com ell i els seus conciutadans ho han fet des d'antic i ho fan actualment. I puguin continuar-ho fent en el futur, aquest futur que, a força de globalitzacions mal enteses, a cops de consumisme mediàtic enllaunat, a còpia de substitució cultural, ens volen (i a poc a poc o no tan lentament) encolomar. Sembla (és) com si ens volguessin robar, furtant-nos les paraules, trossos essencials de la nostra manera de ser. S'emporten les paraules, les músiques, els costums, la gastronomia, el paisatge... en nom de no sabem ben bé de què, però en benefici d'innominades multinacionals del guany sense fronteres, de la uniformització, de la concepció d'un món de consumidors i de súbdits en comptes d'una civilització de ciutadans i de persones lliures, conscients i solidàries.

Ha recopilat cançons en Jaume de les que a Artà ha sentit cantar i ha cantat tota la vida durant el parèntesis festiu dels Darrers Dies. El seu no és, ni vol ser, el treball d'un etnòleg que, pacient i amb curiositat intel·lectual, vol apropar-se a les produccions culturals d'una comunitat per extraure'n, en comparació amb d'altres, la simbologia profunda. El treball d'en Cabrer és un treball per a la vida. Una recerca que, basada en la vivència que, com a artanenc, experimenta any rere any, i que intenta guardar perquè pugui ser repetit i renovat anualment tot un món festiu característic (un món en què la disbauxa es ritualitza).

Fascinat per la paraula i per la música, el recopilador parteix del caràcter funcional de la seva feina i, en cap cas, el seu propòsit és acadèmic. Vol servir el record d'una gent, d'unes maneres de fer, d'unes expressions artístiques i lúdiques però no per desar-les en les prestatgeries d'un museu sinó per proporcionar als seus conciutadans (sobretot als

més joves) un “inventari de recursos” que la tradició secular ha aportat per entendre i viure una festa tan antiga com actual.

No es tracta de repetir el passat, sinó de “recrear-ne” alguns aspectes essencials per continuar l’evolució (que no és estàtica la tradició, per molt que s’hi entestin els immobilitistes mistificadors). No podem construir des de la ignorància. Hem de reconèixer i conèixer la nostra realitat (amb els grops i les exquisideses) si no volem desaparèixer en les tenebres de la globalització consumista. La cultura popular té la seva “gramàtica”, una regulació establerta pels anys i pels components característics del poble que la genera i que en determina molts aspectes. Però la cultura popular no és un clos tancat, immòbil, un fòssil. De cap manera, el dinamisme és una característica de les cultures vives, però no es tracta d’una dinàmica sense sentit, desnortada. La tradició cultural és tradició precisament perquè s’adequa a unes pautes que els segles han sedimentat. S’adequa, no se sotmet. Ara bé, el que no resulta coherent és la ruptura d’un procés “natural” (“cultural” no és “natural”, ja en som conscients) mitjançant la introducció de factors aliens que no connecten de cap manera amb el discurs històric, social, idiosincràtic de la comunitat (per exemple, *Halloween* és conseqüent i necessari amb la nostra concepció del món? Concorda amb el “calendari” conceptual i estacional de les nostres festes? Respon a criteris que no siguin substitució televisiva multinacional i comercial?). El mestissatge és a la base de l’evolució cultural (de fet, p. ex., el romancer nostrat procedeix d’enllà les fronteres culturals i lingüístiques del país), però tot requereix d’un procés, llarg i persistent, d’assimilació sense pressions, amb moltes dosis d’espontaneïtat i de capacitat de connexió amb les arrels més pregones, que es transformen, naturalment, però amb gradualitat de manera gairebé “biològica”. Com dèiem, en processos ajustats a la “gramàtica” interna de la cultura del poble de referència.

El textos i les melodies del “Cançoner dels Darrers Dies” recullen i ordenen de manera senzilla les manifestacions de poesia de tradició oral que a Artà s’han cantat durant anys. Són cançons que abracen tota la varietat del Cançoner tradicional popular mallorquí: cançons curtes (quartetes per cantar, acompanyat el cant pel ritme de la simbomba, que van des de la cançó amorosa fins a la cançoneta de picat passant per un repertori més que considerable de cançons eròtiques, amb alguna incursió a la pornografia i a l’escatologia: no oblidem que els dies carnavalescos són dies de suc i d’altres vicis, o virtuts) i cançons llargues (glosades, codolades, romanços de temes sentimentals, costumistes, humorístics, satírics...). També hi ha (l’experiència del

mestre Cabrer) indicacions sobre com enllestir una simbomba i una “narració-descripció” de la festa que serveix de canemàs per organitzar els materials folklòrics que se’ns posen a l’abast. Alguns textos que corresponen a poemes “cultes” s’hi inclouen precisament perquè la seva recitació espontània en el decurs de la festa ha esdevingut “tradicional” i la seva presència constitueix un fenomen estrany (i peculiar) de maridatge entre els dos gèneres poètics (el popular i el culte).

Des del punt de vista cançonístic el recull d’en Jaume Cabrer² presenta l’interès de les coses vives. Es tracta de textos que, si bé són als diferents cançoners³, aporten un ampli ventall de versions ben interessants i, a més a més, aixequen l’acta notarial de la vigència d’aquestes produccions en èpoques històriques molt diferents a les de la recollida dels cançoners anteriors (el recull d’en Jaume s’ha confegit aquests darrers deu anys). El mateix podem afirmar quant a les versions musicals que s’inclouen. La classificació dels materials respon a un criteri funcional (com hem dit), no escolàstic. Ara bé, això no implica que no s’hagin intentat un rigor i una voluntat de facilitar als lectors la consulta dels textos (ordenació per temes i alfabètica). L’índex i les referències bibliogràfiques resulten molt útils al respecte. Un altre detall que convé apuntar és la voluntat de transcripció digna (per facilitar-ne la lectura i, alhora, no caure en el parany del secessionisme lingüístic, tot invocant el caràcter oral de les composicions). Les dificultats de transcriure textos directament des de l’oralitat és molta. No hi ha, hores d’ara, criteris unitaris ni normes específiques al respecte. Sense una preparació filològica específica, l’autor ha optat per seguir d’aprop les pautes encunyades per F. de B. Moll en el Cançoner del P. Ginard (que han seguit, amb major o menor encert d’altres folkloristes nostres) i se n’ha sortit amb prou eficàcia. Les vacil·lacions que pugui haver-hi són, en qualsevol cas, menors i de difícil solució.

En resum, el “Cançoner del Darrers Dies” d’Artà, és un llibret de cançons de tradició oral que, per la seva procedència de les fonts orals directes, per l’interès intrínsec de les composicions, per la vida que traspuen com a actes de comunicació i d’expressió festiva, per la seva funcionalitat lúdica i commemorativa, per la seva dinamicitat i pel seu verisme constitueix una de les atzaroses mostres d’amor lúcid a un poble, a una gent i a una cultura que, de tant en tant, persones sensibles d’ací o d’allà, esporàdicament, i amb el sol ajut del seu compromís amb la terra, amb la seva llengua, amb la seva gent

² Artà és ric quant a les aportacions a l’etno-poètica. Noms com els d’ Andreu Ferrer, Antoni Gili en són un testimoni fefaent.

³ L’autor indica la referència de moltes d’elles al Cançoner Popular de Mallorca del P. Rafel Ginard i Bauçà (ell mateix tan estretament vinculat a Artà).

ens obsequien als altres, distrets com estam amb les moltes buidors que omplen cada dia els nostres quefers, les nostres hores atrafegades i sense massa sentit.

Miquel Sbert i Garau
Sant Jordi, maig de 2007

Per obrir boca:

ELS DARRERS DIES DELS AUCELLS

- Sa ximbomba, omba, omba. Es xorrac, rac, rac, que t'arrac. Es ferreguins, tin, tin, tin, tins, són per ses nines i es nins.

- Ai, padrineta, quines coses tan bufarelles que mos deis!

- Vos n'ha delit? Au. Mans plegades i orelles a punt d'escoltar... Això era que n'era, una cadenera collerada de vermell i un pinsà alibanc, que s'esplugaven damunt una prunera de frare llarg. De sobte, sentiren un renouer disforjo. "Ai Bonjesuset. Què serà aquesta cridadissa? Anem volant a sa cucuia des Penyal Rocany, perquè, si fa es cas, no sigui un estol d'aquells de morots que cerquen veroles de tres soles i no ens guipassin a noltros". Mirau per on, de pel més espès de l'alzinar de Son Fotxana, aparegueren una guarda de morassos cantant i dansant, armats de ximbombes, xorrac i ferreguins, amb uns vestits tan estrambòtics que pareixien bubotes d'una fàbrica de disfresses.

Passada aquella xurriscada de cants i danses, la cadenera i el pinsà volaren a contar-ho a un vell corb.

- Voleu donar a entendre, els digué el padrí corb. Meam, es ferrericó més gros i sa garça roquera que se presentin.

La garça blanca i el ferrericó es presentaren.

- Manau, l'amo en corb. Què voleu?

- Jo vos ho ben diré.

El corb els explicà fil per randa el que havien de fer. Així que el ferrericó i la garça roquera obriren el bec.

- Tin, tin, tin, tin, turrintín, cantava el ferrericó. Rac, rac, rac, rac, feia la garça blanca.

El corb, tot bocabadat, clamà:

- Seguiu, seguiu, que no pot anar millor.

Vetací que el corb completà la festa, amollant uns cucleigs ben sonors. Croc, croc, croc, croc, croc, croc... que feren les delícies de tota l'aucellada de Son Fotxana, costum que des del temps de la picor els ocells procuren complir anyalment, la festa dels darrers dies.

Pere Ginard.

Darrers Dies

Període de divertiments públics i de disfresses que s'inicia el dilluns de sant Antoni i acaba el dimarts llarder, un dia abans del dimecres de cendra.

A Artà hi ha ximbombades gairebé cada vespre, organitzades per particulars i amb l'única intenció de passar-ho bé.

Una ximbombada és la manifestació popular per excel·lència: cantar, tocar tota mena d'instruments tradicionals, (ximbombes, pals, castanyetes, botelles, ferreguins, panderetes, xerracs, guitarres, tamborins, ossos, culleres, xirimoies...) i disfressar-se de qualsevol manera, llançant-se farina, ous... és una festa.

Els dies més intensos són el dijous llarder i el darrer dia. La gent surt pels carrers disfressada seguint un itinerari establert i, fent música i dansant omplen el poble de sarau i de disbauxa.

Com és una “ ximbombada” al meu poble?

Arriben els “ximbombers” i la tertúlia està assegurada. Quan un es cansa de xerrar comença, com aquell que no ho vol, a sonar la seva “ximbombeta”. Els altres, com esperitats d'un so diví, es van incorporant a la sonada i la vetllada ha començat..

Sempre hi ha un “ximbomber” que comença la cançó i tots els altres, a cor, segueixen la tonada.

Comença, la “ximbombada”, amb una llarga cantada de “cançons de ximbombes” de les pàgines sis a la dotze, al cap d'un moment algun “ximbomber” comença amb una altra cançó de les pàgines següents: 13, 14, 15... quan fa una horeta que es canta es passa a un moment de *relax*, la gent aprofita per recitar, menjar alguna cosa, beure i fer una mica de conversa.

Jo tenc una ximbombeta
molt bona de fer sonar,
en sa nit (em) fa aixecar
ses dones en camieta.

III/549/250

Amb sa meva ximbombeta
puc anar davant el rei;
en que sigui fadrí vell,
tenc s'al·lota joveneta.

III/548/250

Ximbomba, fer fantasies
ara que et deixen sortir;
només tens de venir amb mi,
o són set o són vuit dies.

III/559/251

Vaig passar per un canyar
i vaig collir una canyeta,
per fer una ximbombeta
pels darrers dies sonar.

III/558/250

L'antany es Dijous Llarder
tiraren molta farina;
hi va haver qualche fadrina,
que no li va caure bé.

Els darrers dies, fan bulla,
també qualche disfressat,
si em voleu veure enfadat,
m'han casada na Reülla.

III/540,542/250

Sa meva ximbomba treu
més que una possessió;
en tocar-la, fa remor,
més que l'orgue de la Seu.

III/552/250

Sa corema ja se'n ve,
com un cavall en es Cós;
sobrassades, "adiós",
ja mos veurem l'any qui ve!

Sa ximbomba sona trista,
madona, no la sentiú?
És senyal que no teniu,
aiguarent pel ximbombista.

III/556/250

Ximbombeta, que ets de bona!
Jo sempre t'alabaré;
tu m'has de dur, si convé,
sa pasterada i sa dona.

III/560/251

Sa ximbomba ja treu foc,
tant en sa nit com de dia;
i allà onsevulla sia,
necessita un bassiot.

Sa ximbomba i es xorracs,
i es so d'es ferreguins,
són tres o quatre fadrins
que fan sa vetlla plegats.

Sa ximbomba i es pedaç,
i es sonador que la sona;
si no té sa canya bona
només serveix d'embaraç.

Sa ximbomba saps que vol?
trobar un bon sonador;
que li doni pel canó,
qualque fulleta de col.

En passar pel meu carrer,
no passis tan vora vora,
perquè sempre t'ho diré,
animalot fet enfora.

Sa ximbomba ja no sona,
ni sona ni sonarà;
perquè té sa pell de ca
i sa canya que no és bona
i es sonador qui la sona,
que no la sap fer sonar.

III/555/250

Sa meva ximbomba du
es floret de Son Servera,
d'Artà i de Capdepera,
de Petra i de Lluçmajor,
s'adreç d'una olla colera
i sa pell d'un eriçó.

Ximbombeta es darrer dia
sonant t'he de rebentar,
perquè m'has deixat entrar
sa corema i no ho volia.

Jo me n'anava a Llubí
amb porros i xerevies;
ja vénen es darrers dies
i mos hem de divertir.

Cada any, es dijous llarder,
jo solia fer una fressa;
enguany sa meva mestressa
troba que no m'està bé.

III/544/250

Amb molta pau i concordi
farem es dijous llarder:
set infants i ma muller,
soparem d'un panet d'ordi..

III/543/250

Jo vaig fer una ximbombeta
d'un bocí de gerricó;
tan si és amo com senyor,
és venal per qui la'm compra.

III/550/250

Sa ximbomba d'en Boirito
diuen que fa tan bon so,
n'és passada per Mancor
i batiada a Llorito.

III/553/250

S'acaben els darrers dies
i sa corema se'n ve;
hi ha fadrina qui té,
més penes que no alegries.

Antany, es dijous llarder,
vaig anar a Capdepera
i feien sa greixonera,
d'orelles d'ase i somera,
d'orelles d'ase i somera
i fulles de garrover.

III/546/250

Noltros som una comparsa
de ximbombers dins Artà.
Cantadores també hi ha
per fer-nos passar un bon vespre.
Déu vulgua que aquesta festa
molts d'anys puguem 'gontar.

A l'amo i a sa madona,
els molts d'anys volem donar;
que l'any qui ve estigueu bona
i noltros puguem tornar.

Pes darrers dies fan bulla
i jo no m'en 'via temut;
madona, jo som vengut
per sa tallada de xulla.

Avui és dijous llarder,
i n'és dia de fer bulla;
jo, que tinc una capulla
me'n vaig, i la'm posaré.

III/547/250

Sa ximbomba vull sonar
de cap a cap de carrer,
per veure si trobaré
qui la me vulga comprar.

III/557/251

Ni sa ximbomba ni es corn
no poden anar a l'oferta;
es meu gerricó desperta
ses joves que tenen son.

III/551/251

Ja s'acosta sa Corema,
demà és dijous llarder;
qualsevol que xulla té,
és hora de dar-li empena.

III/545/250

<p>Amb una agulla d'acer enfilada de fil d'or, jo li brodaria es cor a una d'aquest carrer.</p>	<p>A sa xulla dau-li empena, ara que hi ha llibertat; llavors entra sa Corema i es porc ha d'estar tancat.</p>	<p>III/564/251</p>
<p>Ara vénen set setmanes, totes de menjar llegum; per Pasqua hi ha un costum que el qui té xot, fa panades.</p>	<p>Sa darrera i no en cant d'altra sa darrera i no en cant pus, si he comès alguna falta perdonau-me Bonjesús.</p>	<p>II/222/63</p>
<p>Sa meva sang donaria colada dins un ribell per regar aquest clavell, si falta d'aigua tenia.</p>	<p>Jo encara no et coneixia ni et sentia anomenar, i ja desitjava estar en sa teva companyia.</p>	<p>II/974/61</p>
<p>Tu te devies pensar que d'enuig me moriria, i més tost tenc alegria d'ençà que te vaig deixar.</p>	<p>Es peix és que fa escopir, i es vinagre, mala boca; estimada, vos vull tota, no teniu que posar-hi.</p>	<p>II/927/59</p>
<p>Sa meva al·lota no treu; hauré de mudar de casa: cada vegada que pasta fa nou pans i en deu deu.</p>	<p>Aquest jove té tossina, i no és de refredament. Sabeu de què té talent? De s'amor d'una fadrina.</p>	<p>II/810/52</p>
<p>No vos caseu, garrideta, amb un homo tan petit, que ha de mester cadireta per poder pujar en es llit.</p>	<p>Aineta, ramell de flors, jo per tu em capolaria, i es bocí més gros seria petit com un gra d'arròs.</p>	<p>II/783/51</p>
<p>En es meu estimadet, jo no li vull gens de mal: Déu li do pigota i tinya, ronya i mal de queixal.</p>	<p>Aigordent, tabac i vi volien es pescadors; també vos volien a vós, careta de serafí.</p>	<p>I/781/50</p>
<p>Es dia que es fil es prim, sa roba surt avenguda; sa guerrera tenc menuda, llengo-llarga i xerrim.</p>	<p>Adéu, ma enamorada; ma enamorada, <i>adiós</i>, que ja senten los tambors que toquen la retirada.</p>	<p>I/491/50</p>
<p>Boqueta de cirereta, quina boca teniu vós! Vós teniu una boqueta Com un realet de dos.</p>	<p>Adéu, vos vénc a dir, perque sé que vos n'anau; i, si un cas no tornau, vos recordareu de mi?</p>	<p>I/499/33</p>
<p>Barbareta d'es Rafal, tu n'ets una guilant jove. Val molt més sa teva coa que sa dot de Son Punyal.</p>	<p>Ja li diràs que he rebut es ramell amb alegria, però més m'estimaria, qui l'ha enviat, fos vengut.</p>	<p>I/432/29</p>
<p>III/561/251</p>	<p>I/5009/291</p>	<p>I/4769/278</p>
<p>I/4636/270</p>	<p>I/4092/240</p>	<p>I/3785/222</p>
<p>I/1361/83</p>	<p>I/1355/83</p>	

Serà així com vós direu;
vós direu així com és;
així com vós direu, és:
seré vostro, si em voleu.

Jo passaria la mar
damunt un tronc de figuera
solament per encontrar
un jove de Capdepera.

I/994/63

A dins un passavolant
no n'hi caben més de dos:
garrideta, jo i vós
mos hi camparem guilant.

I/774/50

Amb una agulla d'acer
enfilada de fil d'or,
jo li brodaria es cor
a una d'aquest carrer.

I/795/51

A sa muntanya hi ha neu
i s'oratge que li toca.
En es costat de s'al·lota
hi fa un estar de Déu.

I/812/53

Estimada, vós podeu
posar sa balança al fi;
estirau-la devers mi,
que no us ne penedireu.

I/939/53

Antany me deies enguany,
enguany me dius l'any qui ve.
O ets tu qui no em vols bé,
o és ta mare que m'ho plany.

Una cançó ben dictada
de quatre mots ja està bé,
de cinc i de sis també
i de set ja és codolada.

Bon arbre és el garrover,
que té garroves tot l'any:
quan li cuien ses d'enguany,
ja té ses de l'any qui ve.

II/91/154

Es ramell que em vares fer,
una, dues, tres vegades,
és de taronges robades
de dins s'hort de Son Primer.

I/423/29

Saps que és de mal, estar absent
i s'amor no poder veure!
Com un qui té set de beure
i s'abrassa purament.

Garrideta, el qui fuig de Déu
camina i corr debades.
Moltes dones he mirades,
emperò no n'he trobades
que sien an es gust meu;
'demés aquest cosset teu,
encara que faça neu,
dóna febre a flamarades.

Ses olives que colliu
quan toquen les vostres mans,
garrideta les convertiu
en perles i diamants.

I/1559/94

Mu mare, en pastar fa coques,
mos ne fa una perhom,
sa darrera no té nom
i és sa més grassa de totes.

Tu dius que no sé cantar,
ja n'aprendré qualque dia.
Es mestre qui m'ensenyà,
quan començà no en sabia.

II/230/64

Per batre en el món no hi ha
com ses egos ben ferrades,
que peguen unes potades
que s'era fan tremolar.

II/219/163

Sa ximbomba ja és passada.
Jo qui la volia ballar!
I ma mare em fa filar
cada vespre una afuada
i no em deixa anar a colgar
que no la tenga espiada.

Mu mare me diu bandera,
i jo trob que té raó:
ses banderes són honrades
per anar a sa processó.

II/214/359

Sa Corema ja se'n ve
com un cavall an es cós;
dejunis me'n toquen dos:
es primer i es darrer.

III/572/251

Bona barca, bon timó,
bon arròs, bona llimona,
si tu hi vas per sa major,
jo hi aniré per sa segona.

Cavallet, quan eres jove,
que hi anaves de pentinat!
I ara que vell que has tornat,
sols no dus pèls per sa cova.

Mestre Pere va dir: - Xo!
no vull es galls amb ses polles,
perquè quan estan sadolles
li escampen es segó.

Coloma, baixa des sostre,
i no em tiris palla pels ulls,
que el món està ple d'embulls
i per totes parts veig fosca.

Tot lo dia sent cantar
dones que cullen oliva,
una veu que me captiva
d'una Maria que hi ha.

Fadrins, si voleu fadrines,
ja vos diré on n'hi ha
anau an es Coll de n'Abrines
són ses més guapes d'Artà.

Quan hi vaig començar a anar,
sa roba m'era porcella,
i ara que n'és guapa i bella
sa mare no me la vol dar.

Una vida, dues vides,
quina vida teniu vós?
Vós teniu sa meva vida
i sa vida de tots dos.

No n'hi ha cap de ximbomber
en tota sa part forana
més que l'amo Jaume Butler
que toca amb sa mà esquerrana.

Sa ximbomba mos treu foc
tant de nit com de dia
i a onsevulla sia
necessita un bassiot.

Es cap damunt de na Crema
ses cases són d'en Xoroi.
na Catalina Monera
festeja en Jaume Mondoí.

Brindem per la santa tassa
del pàmpol coronat,
beguem fins estar ben gats
i afegir-hi si espassa,
procurem no menjar massa
a fi que hi capi més suc,
i en estar gat com un ruc
que no poguem dir ni pruna,
encara n'hem de fer una
perquè es ventrell no s'aixuc.

Ses branques de s'olivera,
totes miren en el cel.
Ja diràs a en Miquel
que si me vol, jo som seva.

Adéu vos venc a dir
perquè sé que vos n'anau;
i, si un cas no tornau,
vos recordareu de mi?

An es nostros amics d'aquí
es molts d'anys volem donar,
ahir ja varem venir
i avui mos agrada tornar.

Sa ximbomba d'en Coixet
ja no anirà a ca na Queca,
perquè ha perdut sa beca
i li han fotut es barret.

Es dilluns vaig pes carrer
dimarts me ve de passada
i es dimecres esquenada
i es dijous hi trob guerrer,
i es divendres no em cau bé
i es dissabte està colgada,
prenda volguda i amada
per acabar sa vuitada
demà vespre tornaré
i si torn trobar guerrer
voldria que aquest carrer
per mi fos una murada.
I ella li respongué aviada
- Si aquest carrer es murada
i sa carrera un torrent,
això és per dar-te entenent
que estic poc enamorada.
“ell”

Si estàs poc enamorada
som jo qui manco hi estic,
jo voldria que en tornar
amb intent de festejar
fossis morta i enterrada,
no dic dins terra sagrada
baix del fondo de mar
i no fossis cantada
per frares ni capellans,
només d'un ase bramar
perquè fossis més honrada.

Mestre Biel es fuster
té es nas enmig de sa cara
i l'hi vol tenir per ara
perquè troba que està bé.

Na Catalina m'agrada
perquè té es parlar amorós,
llavors sa boca d'anfós
i es nas de rata- pinyada.

Si fos rei faria fer
per totes bandes pregons
i dels homos petitons
en faria un formiguer.

Ses cançons vos hem cantat
de picat i de coent,
de dolces i de salat,
de bromes i de valent.

A Llubí ses llubineres
quan acaben de segar,
se'n van arrossegar
es cul per ses tapareres.

III/524/63

A Lloseta es llosetins
cuinaven fava parada,
sa primera cullerada
trobaren set ratolins.

Bon dia mestre Xeret
què los mirau pasturar?
Es pois són bons de matar,
no han menester ganivet.

De sa coa d'es moixet
n'han fet una sobrassada.
Sabeu qui la s'ha menjada?
Es beato Matavet.

De València veig venir
un barco ple d'estidores
per tallar ses males llengos
a ses dones xerradores.

En Pere és un home llest;
pot anar per onsevulla:
com se colga, no es despulla,
com s'aixeca ja està llest.

Es senyor batle amb s'ullera
no ho va poder distingir
i ho va ensumar i va dir:
Això és merda vertadera!

Escarabat bum-bum,
vet aquí es batle qui ve
i du un tronc de garrover
per fer-te pagar es consum.

Mestre Antoni va anar a fira
amb un carro ple de moc,
no el va poder vendre tot
perquè tothom en tenia.

Ses al·lotes des Sitjar
no saben cuinar llegum:
i cuinen fava parada
hi posen s'oli des llum.

I/323/787

Na Francina és una al·lota
que és bona per fer un ramell,
però me té un aucell
que li pica sa carxofa.

A cada mà tenc cinc dits,
que et penses que sien faules?
Jo tenc fets i tenc paraules
pets homos grans i petits.

Aqueixa cara de ca,
peluda com una moneia,
negra com la xemeneia
qui serà que la voldrà?

Un llit te faria fer
de cards i d'esparguera
i un llamp per coixinera,
per tapament un batzer.

No cant perquè faci bo
ni perquè faci dolent,
cant per dar gust a sa gent
i per divertir-me jo.

Aiguarent de s'arreleta

Aiguarent de s'arreleta
és bona pes de matins,
per donar als fadrins
quan vénen de fer volteta,
quan venen de fer volteta.
Aiguarent de s'arreleta.
Aiguarent, més aiguarent,
aiguarent, aiguarent, aiguarent.

Aiguarent, tabac i vi
i una polida mestressa,
no hi ha ombra més espessa
que sa torre d'un molí,
que és sa torre d'un molí.
Aiguarent, tabac i vi.
Aiguarent, més aiguarent,
aiguarent, aiguarent, aiguarent.

Aiguarent, bon llom i vi,
fan una bona mesclada.
Na Catalina és casada
amb un jove ben fadrí,
amb un jove ben fadrí.
Aiguarent, bon llom i vi.
Aiguarent, més aiguarent,
aiguarent, aiguarent, aiguarent.

Aiguarent, tabac i vi,
arròs i bona carn grassa,
una al·lota rossa i “guapa”
i un bon llit per a dormir
i un bon llit per a dormir.
Aiguarent, tabac i vi.
Aiguarent, més aiguarent,
aiguarent, aiguarent, aiguarent.

III/465/305
I/780/50
I/779/50

Es molí d'en Jordi Vives

La- ra- la la- la ra- la,
la- ra la la- ra- la ,
la- ra- la ra- la-ra-la,
la- ra la- ra- la la- la.
Es molí d'en Jordi Vives,
està envelat i no mol;
es mengen es pa tot sol
perquè no tenen olives.
La- ra- la la- la ra- la,
la- ra la la- ra- la,
la- ra- la ra- la- ra- la,
la- ra la- ra- la la-la.
En tenir blat, tenc farina;
jo sabeu que estic de bé!
Tenc s'estimat moliner
i me mol es mateix dia.

La...

Sa farina no fa taca,
emperò emblanquina bé.
En parlar de moliner,
no li toqueu sa cassaca.

La...

Si fos fadrina, voldria
s' enamorat moliner:
que és de venturós qui té
nostre pa de cada dia.

La...

Un moliner a mi m'agrada
perquè cada dia bat:
un almud de cada sac,
aplega sa pasterada.

La...

Na Margalideta

Aquest polit de peu
de na Margalideta,
peu polidó, galindon, don, don,
Margalideta, peu polidó,
galindon, don, don, Margalidó.

Peu polidó
cama llongueta
genoll rodó
cuixa manduixa
jardí florit
ventre pudenta
guixa marranxa
pits pellerics
braços de fusta
coll de tortuga
boca de forn
nas d'eriçó
ulls de perdiu
front de somera
cabells de càrritx
esquena de barca
cul d'arengada

Un altre versió
mames de fusta
braços de canya
coll de tortuga
boca traïdora
nas de xoric
ulls de milana
cabells de càrritx

IV/3/35
IV/31/56

A Capdepera una n'hi ha

I a Capdepera i una n'hi ha, (bis)
que cada dia, que cada dia,
que cada dia se'n va a confessar.
Ella fa veure que hi va per Déu, (bis)
i hi va per veure, hi va per veure,
hi va per veure s'estimat seu.
S'estimat seu li dóna consol, (bis)
li tira polvos, li tira polvos,
li tira polvos davall el llençol.
Davall el llençol hi varen trobar, (bis)
i una beata, una beata,
una beata i un capellà.

IV/1/69

Sa tomatiguera de mestre Ramon

- Antany es dijous llarder
vaig anar a Capdepera
Cap...
- i feien sa greixonera
d'orella d'ase i somera
Cap...
- d'orelles d'ase i somer
i fulles de garrover.

Campiruntirano de mi corazón
Campiruntirano visca el bolero.

Ses al·lotes guapes
no duen calçons
Ses al·lotes lletges
els duen rodons.

Sa tomatiguera
de mestre Ramon,
va ser sa primera
que hi va haver al món.

Sa tomatiguera
de mestre Gaspar,
va ser sa primera
que hi va haver Artà.

III/246/550

En Pep Gonella

En Pep Gonella té
un ca de bou;
el va baratar amb un ou
de xoriguer.
El va vendre en el porquer
de son Caliu,
que era s'home més viu
de dins son Serra.
Sabia tocar guitarra
i castanyetes;
feia ballar pessetes
dins un garbell.
S'home de na Cubell
era un cabrit;
se va tallar un dit
fent un llaüt.
Va davallar un puput
felanitxer;
que feia de barber
davant can Pau.
Es cosí d'en Nicolau
va matar un ase;
li va ficar s'espasa
arran d'una anca.
Oliveres i branques
ja són caigudes;
Maria si no mudes
tornaràs loca;
fotràs de cap a soca
d'albercoquer.
Procura menjar bé
així com toca.
Sa dona d'en Caimari
passa el rosari.
Ara passa el germà
del garriguer,
ell passa amb un paner
de caragols.
Ara arrabassa cols
per cuinar-los;
les se va menjar crues
com sempre fa.
També se'n va engospar
un senyor plat
era de guatleretes;
amb gallinetes.
Un plat ple d'enciam
banyat de vi;
menjar-hi xinxes frites

amb saïm d'escarabat.
I un dragó torrat
de son Batró;
li pegà de cervell
de rata frita.
No sé com no feu es tro
d'aquesta entaula;
tancau-lo dins s'establa
donau-li palla.
Ha estat una rondalla
per a contar;
si l'heu trobada fada
posau-li sal.

IV/13,14/240

Una altra versió

En Pep Centella té,
un ca pelut.
Era molt geniüt
i esforçagat.
I el tenia casat
amb una moixa.
Un dia amb una potada
la va fer coixa.
Sa moixa amb una espasa
li tragué un ull.
Hi va haver molt de trull,
se separaren.
Sa moixa que manava,
quatre moixons.
Sa treia es calçons
i sa camia
I en sa nit sortia
a caçar rates.
Anava sense sabates,
per corre més.
Pes camí des clapers,
per allà anava.
I carta no li enviava
es seu canot.
Un dia un paperot
li envià.
I li explicar
que ja venia.
Sa moixa que no ho volia
a dins ca seva.
Deia sa casa és meva,
no hi entrarà.
Vet aquí lo que passà
amb un moix i un ca.

Sa mort d'en Cabrinettis

De sa mort d'en Cabrinettis, xiribiu,
xiribiu, bum, bum; bum, bum, bum...
De sa mort d'en Cabrinettis,
ens hem de recordar. Ah, ja, ja; Ah, ja, ja,
ens hem de recordar.
I noltros que som quintos...
i noltros que som quintos
mos n'hem d'anar a lluitar...
mos n'hem d'anar a lluitar.
Vaig anar a ca s'hostalera...
vaig anar a ca s'hostalera,
que hi ha per a sopar...
que hi ha per a sopar.
Hi ha perdius en "baile"...
hi ha perdius en "baile",
i arròs amb bacallà...
i arròs amb bacallà.
Que tienen los señores...
que tienen los señores,
que no volen sopar...
que no volen sopar.
Que tienen mal de amores...
que tienen mal de amores,
o mal de festejar...
o mal de festejar.
Encén es llum criada...
encén es llum criada,
mana- los a sopar...
mana-los a sopar.
A sa cambra més alta...
a sa cambra més alta,
i a sa de més allà...
i a sa de més allà.
La criada traïdora...
la criada traïdora,
se va aturar a escoltar...
se va aturar a escoltar.
Això no són "señores"...
això no són "señores",
són lladres per robar...
són lladres per robar.

Una altre versió

Sa mort d'en Cabrinetti
Xiribiu- xiribiu bum bum
bum bu bum
Sa mort d'en Cabrinetti
Se n'ha de recordar
Ah ja,ja! Ah ja, ja!
Se n'ha de recordar.
Anàrem a s'enterro
no mos daren sopar
'nam a ca s'hostalera:
- Què hi ha per a sopar?
- Hi ha perdius amb salsa
i també un bacallà
- Hi ha potons de rata
i un bocí de ca.
i ha pinyols d'oliva
per voltros berenar.
- Hi ha caragols amb buines
i butzes de milà.
Al fi posaren taula
i mos posam a sopar:
Pegàrem tal panxada
que vàrem rebentar.

IV/174/478

Es mocadoret

Aquest mocador, cosit en dilluns
que té es punts curts i és coneixedor.
"Morenita del alma i és coneixedor".

Aquest mocador, cosit en dimarts,
que té es punts llargs i és coneixedor.
"Morenita del alma i és coneixedor".

Aquest mocador, cosit en dimecres
és cosit els vespres i és coneixedor.
"Morenita del alma i és coneixedor".

Aquest mocador, cosit en dijous
que té es punts nous i és coneixedor.
"Morenita del alma i és coneixedor".

Aquest mocador, cosit en divendres
és cosit des gendres i és coneixedor.
"Morenita del alma i és coneixedor".

Aquest mocador, cosit en dissabte,
és cosit des sastre i és coneixedor.
"Morenita del alma i és coneixedor".

Aquest mocador, cosit en diumenge,
no poden fer feina i és coneixedor.
"Morenita del alma i és coneixedor".

Aquest mocador i es qui l'ha cosit,
està mal ferit i és coneixedor.
"Morenita del alma i és coneixedor".

Festejada de son Rebostet

**Venia de Son Ramon
de tallar ses romegueres,
i vaig perdre sa somera,
mal d'altri rialles són (bis)**

Al punt que som arribat
i n'he tirades les eines,
sop i faç totes ses feines
així com puc d'aviat.

Com som damunt es portal
qui me'n vaig a festejar,
voldria poder tornar
una àliga o un milà
per més prest poder arribar.

a ca s'estrella coral,
que, per mi, porta més sal
que no congria la mar!

Com som enmig des carrer
per anar a Son Rebostet,
Magdalena, per veure't
que de pena passaré!

Com som en es Pontarró,
que sortia de la vila,
jo li dic: - Oh, vida mia,
en tu he posada s'amor,
som ton lleial servidor
en qualsevol cosa sia!-

**Com som es Pla d'es Cós
en es bastiment pos vela:
- Ara és hora, Magdalena,
que refermis tes amors.**

**A sa Creu de na Bernarda,
duia trot de peixater,
per por de s'altre guerrer
no me fes pegar esquenada.**

Com som a sa Guixeria,
allà un pensament vaig fer:
que, si hi trob altre guerrer,
quin glop més amarg seria!
-Hi heu pensat, vida mia,
en una tal cosa fer?-

**Com som davant es portal,
d'allà on tots hem d'anar,
allà me solec senyar
i un pare nostre resar**

perquè Déu me guard de mal
Me'n vaig amb so cor lleial,
lo meu bé i tot hi va.

**Quan vaig esser en es torrent,
en un bot el vaig passar;
quan vaig esser allà, dellà,
feia més via que es vent.**

Com vaig ser damunt es Collet,

qui descobresc Son Servera,
adéu ca sa Cuinera,
veïnat de son Ciriet!

**Com arrib damunt es Coll,
mirant a son Rebostet,
Magdalena, per veure't
feia més via que es sol.**

Com som a s'establiment
de ca l'amo Antoni Sales,
hi pens i dic tres vegades
que és de ses coses més males
es mal d'enamorament:
es passar tant de turment
perilla batre-hi ses ales.

Com som en es Rafalet, (Rebostet)

**la vaig sentir conversar,
i amb un bot me vaig tirar
a su davant es Pouet;
n'estava abrasat de set
i s'aigua no em vaig mirar.**

Més que caminar, corria
en es pla de Cala Sort
i no tenia conhort
pensant que colgada estaria.

Hauria estat, vida mia,
en dissabte matar es porc.
Com som damunt es portal,
toc, i ella me ve a obrir,
i ja no esper a tenir
tanta d'alegria mai!

**A lo punt que vaig entrar,
me da cadira per seure,
i fins hora d'anar a jeure,
amb ella vaig festejar.**

I, com me'n vaig voler anar,
que d'ella em vaig despedir,
lo darrer que me va dir:

-Ja pensaràs a tornar!

-Pena no n'has de passar,
que em fonc quan no som aquí!

- Vés alerta, serverí,
a fer-me pegar esquenada,
que et donaré una tupada
que et recordaràs de mi!

-Això no se fa a tupades;
cadascú fa lo que pot.

Tu ho tens lluny i jo ho tenc prop;
es córrer serà de bades!

Una dona llarga i prima

Una dona llarga i prima,
ara va de bo!
Seca com un bacallà,
ara va de bo!
Seca com un bacallà,
ara va de bo, que de bo va!
Es passeja per la vila,
ara va de bo!
Caragols qui en vol comprar?
ara va de bo!
Caragols qui en vol comprar?
ara va de bo, que de bo va!
A quant els venen, madona?
ara va de bo!
A sis van a mesurar,
ara va de bo!
A sis van a mesurar,
ara va de bo, que de bo va!
No els em podeu dar a quatre?
ara va de bo!
A quatre no els puc dar!
ara va de bo!
A quatre no els puc dar!
ara va de bo, que de bo va!
Que mal vos caigués es covó,
ara va de bo!
I no el poguéssiu aixecar,
ara va de bo!
I no el poguéssiu aixecar,
ara va de bo, que de bo va!
Quan va haver voltat cantó,
ara va de bo!
Es covó li trabucar,
ara va de bo!
Es covó li trabucar,
ara va de bo, que de bo va!
Si aferraren set o vuit homes,
ara va de bo!
I no el pogueren aixecar,
ara va de bo!
I no el pogueren aixecar,
ara va de bo, que de bo va!
Després hi va anar en...
ara va de bo!
I tot d'una el va aixecar,
ara va de bo!
I tot d'una el va aixecar,
ara va de bo, que de bo va!

Una dona llarga i prima,
magra com una sardina
seca com un bacallà,
se semblava a sa padrina,
era com es capellà;
s'abella que li picà
era des coll de n'Abrines,
ses al·lotes que són fines
per no quedar fadrines
amb un fi s'han de casar.
Un alemany que vingué
a estiuejar per Mallorca,
que nedant ell trobà una orca
i un bon susto se'n dugué.
Damunt s'arena s'assegué
per veure si veia Aubarca,
va veure passar una barca
per devora es cap vermell
i com qui no tenia remei
devora s'ase s'ajagué.
Per Sant Salvador un grí
volia anar a sa berbena,
se va mollar sa melena
i ballà damunt un brí,
fent ses paumes li va dir
a una mosca vironera:
Si vols tastar aquest vi
hauràs de dur sa greixonera
com feia na Molinera
llogada a Son Durí.
Una puça s'escaufava
a sa camil·la de ca seva,
es qui l'agafa és seva
deia l'amo de Son Fava
i sa pasta qui tovava
per Sant Antoni fer coques,
una mosca a les fosques
dins sa cuina qui volava;
sa madona les tastava
devora dues pedres tosques.
El dimoni cucarell
encalçava una aranya,
li va pegar en sa canya
i li va llevar sa pell.
Per devora Son Jaumell
tot lo que és eixut sa banya
en bicicleta una alemanya
meam a veure qui li guanya,
que les puja en molta manya
a ses costes de Morell.

Dominé

Alça els ulls, per l'estimada.

Dominé!

Alça els ulls que Déu ho vol.

Dominé!

Veuràs un tronxo de col.

Dominé!

Penjat a sa traginada.

Dominé!

Dominé, dominé, dominé,

dominé, dominé, dominé!

No vos caseu garrideta
amb un home tan petit,
que ha de mester cadireta
per pujar damunt es llit.

Pare nostre vos qui estau
amb so cap dins sa pastera,
na Marieta i en Pere
festegen dins es corral.

Un escarabat i un gri
s'han fet escolans de Randa
i un ase de Villafranca
els ensenya de llegir.

Jo tenc un armari

1. Jo tenc un armari molt ben adornat, (Bis) amb un plat i una olla i un got foradat. (Bis)
2. A aquest armari el va fer adornar, (Bis) el padrí al Cel sia quan es va casar. (Bis)
3. De sa meva sogra n'han fet camaiots, (Bis) requaranta pipes que n'han fets de pocs. (Bis)
4. De sa meva sogra no n'estic gelós, (Bis) perquè té uns peus com uns fenyedors. (Bis)
5. Si voltros la vessiu quan se renta es peus, de s'aigua que deixa poden fer fideus.
6. Si voltros la vesseu quan es fa es cambuix, (Bis) de pois que li cauen pareix calabruix. (Bis)
7. Si voltros la vesseu quan se'n va a nedar, (Bis) pareix una truja que dóna mamar. (Bis)
8. Si voltros la vesseu quan se'n va a colgar, (Bis) pareix una lloca que se'n va a covar. (Bis)
9. Es pa blanc per ella es negre per mi, (Bis) aquesta mala puça m'ha de fer morir. (Bis)
10. Avui a la taula he agafat primer m'ha tirat la massa del senyor mortar. (Bis)

Jo tenc una parra

1. Jo tenc una parra de calop vermell, tot se fon en pàmpol, pàmpol i rovell.
2. Jo tenc una parra de dos mil borrons i ne fa de grossos i de petits.
3. Jo tenc una parra de pàmpol rosat, i s'és feta grossa de tot d'emparrat.
4. Jo tenc una parra de dos mil borrons i un saio-maio que talla cantons.
5. Jo tenc una parra de dos mil borrons; no sap fer raïms grossos; només aixinglons.
6. Darrere una penya vaig posar llevat; va sortir Mossènyer, tot empastissat.
7. - Mossènyer, Mossènyer, qui més correrà, vós per la muntanya, i jo pel lloc pla?
8. Vós, per la muntanya, mates trobareu, i jo, pel lloc pla, no m'agafareu!
9. Jo tenc una espasa que talla cantons i un saio-maio amb molts de botons.
10. A cada botó, un floc de setí, tot serà vostre, si em voleu a mi.

El tió tió

Jo te l'encendré
el tió, tió, tió;
jo te l'encendré
el tió de paper.
Tu no l'encendràs
el tió, tió, tió;
tu no l'encendràs
el tió de pedaç.
Jo te'l cremaré
el tió, tió, tió;
jo te'l cremaré
el tió de paper.
No me'l cremaràs
el tió, tió, tió;
no me'l cremaràs
el tió de pedaç.

No en volem cap

que no sigui des nostros,
no en volem cap
que no tengui es cap pelat.

No en volem cap
que no sigui des nostros,
no en volem cap
que no estigui ben gat.

Ben gat ben gat, ben gat,
ben gat com una sopa
ben gat, ben gat, ben gat,
com una sopa gat.

Fer volar es coloms
tot lo dia, tot lo dia,
fer volar els coloms
tot lo dia pels racons.

Fer volar es aucells
tot lo dia, tot lo dia,
fer volar els aucells
tot lo dia pels portells.

.

Carrer de Caritat

Antany, es dijous llarder,
tiraren molta farina;
hi va haver qualque fadrina
que no li va caure bé.
Des carrer de Caritat
de bones en puc contar,
d'unes al·lotes que hi ha
que van malament des cap.
Estaven a sa finestra
que se'n reien de tothom
i a devers mitjan capvespre
les feren fugir sa son.
Allà pretenen de brodar
presumeixen de cama prima,
les fa assumpte sa farina
i no volen davallar.
Totes en tenien ganes
no gosaven davallar,
però les varen entrar
espenyant ses persianes.
Perquè les varen tirar
farina pes mocador,
tot d'una varen donar
part en es batle major.
No es res lo que en vaig pagar
per lo que em vaig divertir,
i a lo millor podré dir
que les vaig empastissar.
Es que ho saben ja comprenen,
per qui és fet aquest pregó,
n'és fet per un esquadró
que van del cos i no es temen.
Al·lotes des Carreró,
procurau fer es cap viu,
que si feis altre motiu,
vos daré una altra lliçó.

Na Garrovera

Senyor, voleu-me donar enteniment,
per explicar aqueix turment que fort patesc.

La causa és que m'ho meresc i no m'ho
dóna.

És una sola persona qui em fa penar
i no em vol alliberar, jo no sé perquè.
Jo me pens si ella cerca dur-me la mort.
Si és així, me n'aconhort morir per ella
perquè és la jove més bella que escaufa es
sol.

No és que l'hi trobi tot sol, dic a la cara,
perquè son pare i sa mare, sense dubtar,
que més l'hi deuen trobar que ses estrelles.

Xerafins i meravelles, àngels i sants
de les seves pròpies mans feren son cos.

No hi ha cap ramell de flors, amb ell
semblant!

Té cara de diamant a los meus ulls,
n'és causa molts de perjuis quantra ma
vida.

Ella n'és desagraïda em diu la gent,
ella té divertiment i jo tristesa.

Habitant dins son Sureda, absent de vós,
cara de clavell hermós, sense consol.
Mon cor va vestit de dol quan no vos veu.

Escoltau i oireu lo meu venir:
des portal me veig partir com un falcó
i prenc es cap des cantó de sa boal
i ja m'enverg amb un salt a damunt s'era.

Per veure Na Garrovera vaig a la vila
i prenc es clot de s'argila i som tot sol,
feia més via que es sol pensant amb ella.
I en sortir de Can Gatzella i entre Conilles,
si em veies, t'entristiries lo meu venir.

I ja som en es molí de mon senyor
i és de Can Pere Boio i Can Eulari
i fins davant cas Vicari no tenc repòs.

Allà s'atura mon cos, mirant mon bé.

- Mestre Esteva Garrover, sa vostra filla,
ella és qui em dóna alegria i pena tanta,
que tothom del món s'espanta jo com som
viu,

i ella respon i diu: - Ja estic contenta,
mentre de ton gust te vénga, fer-te patir.

- Tots los turments vull sofrir per ton amor,
perquè absent de lo teu cos me trob tan
trist,

com si ara m'hagués vist atrepanat,
de moros enrevoltat, cobert de fletxes,
i per altra part heretges que m'investissin
que mentrestant acudissin altres gentils.
És hora de redimi'ls, treu-me de pena,
perquè tu em tens amb cadena mon cor
lligat,

amb uns grillons enclavat de cap a peus.
Si d'aqueix turment no em treus, al punt
som mort.

Considera quin conhort tindrà mon pare,
los meus germans i ma mare quan los diran
que a mi viu no em trobaran que mort seré,
per causa de voler bé an el cos teu.

Això que no deu ésser ofendre a Déu?

Així perdon a la gent que m'agravia!

A Jesús i a Maria vull comanar,
sants i santes vull posar per intercessors
per alcançar ses amors que tu em planys
tant.

De tothom del món som planc fora de tu.

Tu tens es remei segur per curar-me!

De los meus mals tindràs plaer? Quina
esperança!

Per donar-me millorança perdré la vida,
perquè n'ets desagraïda i jo lleial.

No em detengues el punyal que amb la mà
tenc;

que en trauràs d'un fort turment i penes
fortes.

Ses penyes ja estan resoltes a fer-se trossos
quan veuen que los meus ossos van tan
rompent.

Jo de morir estic content per estar
enamorat,

i pos per haver acabat el Santíssim
Sagrament

que mos doni enteniment, memòria i
sanitat!

IV/6/214

La Porquerola

El rei n'ha fetes fer crides, viva l'amor,
que crides n'ha fetes fer. Que viva, viva!

Que crides n'ha fetes fer, que viva
l'aronger.

Que el qui té la muller jove...
el feix de la llenya da...
a la guerra n'ha d'anar.
Jo que la tenc joveneta,
amb (a) qui la deixaré?
Jo la deixaré a ma mare,
i la'm guardarà molt bé.

- Ma mare, la meva mare,
vos encoman ma muller.
Jo no vull que faci feina,
només cosir i broder.
- No li heu de fer treure aigua
amb el càntir del gerrer;
sols amb el poal de plata
que per ella vaig fer fer.

Amb so cap de los set dies
se n'anà lo cavaller.

Al cap de les set setmanes
porquerola la vaig fer.

Amb so cap de los set anys
va venir lo cavaller.

- De qui són, oh porquerola,
els porcs que guardes tan bé?
- De Don Joan del Vilatge.
Déu lo torn prest, si convé?
- Me vols dir tu, porquerola,
quin seria el teu menger?
- Un bocinet de pa d'ordi,
i encara no em basta bé.
- Me vols dir tu, porquerola,
quin seria el teu beber?
- Un tassionet d'aigua roja,
i encara no em basta bé.
- Me vols dir tu, porquerola,
quina feina tens a fer?
- Set fusades tenc a tasca
i un feix de llenya a fer.
Se destira de l'espasa
i el feix de llenya li fer.

Aplega els porcs, porquerola,
a casa de l'hotaler?

- Allà a ca la mia sogra
un temps hi solien fer.
A les anques del cavall
el feix de llenya dugué.
Quan foren prop del Vilatge
el feix de llenya li da,
perquè la gent del Vilatge
no li trobàs un què xerrar.
- Me voleu dir, hostalera,
a nit què soparé?
- Un gall farcit i porcella
tenc jo per lo cavaller.
- Me voleu dir, hostalera,
a nit amb qui jauré?
- No jeurà amb la meva filla,
que jo la guardaré bé;
ve allà la porquerola,
que n'és bona de ginyar.
- Ja ha set anys no jec amb home
i a nit tampoc hi jauré!
L'agafà per la mà blanca,
dins la cambra la manà.
- Dir voleu, senyora altesa,
els botons d'or que us vaig (a) fer?
- Demanau-ho a vostra mare,
que sa filla ho porta bé.
- Aixeca't, bruta malvada,
que has (a)jagut amb cavaller.
- Enviau-hi vostra filla,
no hi envieu ma muller,
que, si no fóssiu ma mare,
un foc en feria fer
i a la muntanya més alta
'niria a ventar el cendrer.

IV/12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22/332

Un senyor damunt un ruc

Un dia baixant d'Argent
vaig veure passar un senyor
que anava damunt un ruc
a cavall d'un ruc,
a cavall d'un ruc.

Un senyor damunt un ruc,
se'n va anar a passejar
era un dia que pluvia
jo us diré què va passar.

Es ruc va caure, va llenegar,
hi havia aigua, se va ensutjar
i el senyor deia, pertot arreu.
qui no vol caure, qui no vol caure
que vagi a peu, que vagi a peu.

Un senyor damunt un ruc
una costa davallava
i a sa gent que se'l mirava
deia jo coalc perquè puc.

Es ruc va caure d'un tropissó
per ses orelles passà es senyor
i es senyor deia amb so front blau
no val es sabre, no val es sabre
quan s'ase cau, quan s'ase cau.

IV/7/70

Un ball de màscares

Un vespre de ball de màscares,
un vespre de molt de fred,
dins una sala ben ampla,
vaig passar per lloc estret.
Després d'un ball, una jota,
ses màscares ho fan així!
Quan va haver acabat sa jota,
la vaig convidar a sortir,
volguent que li regalàs
dolces, peres ensucrades,
set quartos, vuit ensaïmades
i de gitano un bon braç.
Quan vaig esser allà baix,
a la claror del fanal,
li vaig dir: -Mascaradeta,
te vols llevar es mascaral?
Pensant que era una nineta,
tan blanca com la flor d'abril,
li vaig llevar sa careta,
i va esser un guàrdia civil!

IV/55/87

Capta de figues

A on són ses senalletes,
aquelles d'anar a comprar?
Perque anit han de quedar
ben plenes de figues seques.
A la xic-xic!
A la xic-xac!
N'hem d'omplir un sac,
de figues anit!
Ses figues mos heu de dar
de coll de dama i verdals,
bordissots i peratjals,
totes grosses com sa mà,
i veure al·lots botar
contents com a generals!
No les mos doneu forneres,
d'aquelles com a cerol;
dau-les-mos de ses primeres
que vareu llevar des sol.

III/598/253
III/603/253
III/601/253

Ai Matxin!

Diuen que totes ses sogres
les han de tirar a la mar, (2)
i sa meva punyetera (3)
ara m'ha après de nedar.
Ai Matxín! Ai Matxín!
Ai Matxín, Ai Matxín!
Ai Matxín! Ai Matxín!
Ai! Ai! Aiiiiiii!

Sa sogra diu que no em vol
i jo no la vull a ella, (2)
qui té es mànec de sa pella (3)
fa anar s'oli allà on vol.
Ai Matxín...

Sa sogra em va dar" veneno"
i ben bo que el vaig trobar,
a n'aquesta mala dona
som jo que l'he de matar.
Ai Matxín...

Sa sogra diu pes carrer
que me vol treure defora,
jo no compr granera nova
per sa brutor que hi faré.
Ai Matxín...

Al·lota vols que facem
lo que férem s'altre vespre,
posarem pèl amb pèl
i amagarem tota la resta.
Ai Matxín...

Una poma dues pomes
tres pomes fan un ramell,
i en arribar sa matinada,
sa poma crida s'aucell.
Ai Matxín...

Madona que sou de poma
quin pomer al que teniu,
poma d'hivern i d'estiu
així tot l'any teniu poma.
Ai Matxín...

Un ciclista

Un ciclista de marca de ceba
com un burro va caure dins es fang
i se va fer, a n'és culé
un forat que se tapava amb un paper,
i es paper deia així?
Un ciclista...

Aquesta és una mostra de les gloses que normalment es reciten en aquest moment d'esplai:

Na Filmorat

Es dia de tots los Sants
an es sementer va anar
i jo la vaig acompanyar
a na Filmorat, germans.
An es molí d'en Pansecola
allà la vaig acompanyar,
vaig dir: que puc acompanyar
a n'aquella Filmorat jove?
A s'entrada de la vila
de sa capital d'Artà,
vaig dir: que et puc acompanyar
fins a Santa Catalina.
Dissabte que vendrà
Mos n'anirem per la vila
jo i tu i na Margalida
a veure es conco què fa.
I el dissabte que vengué
a matances se'n va anar,
la me varen insultar
i d'aquí ràbia prengué.
Després d'haver sopat
dins can Cielo se'n va anar,
i en Valent hi va trobar
que era es seu estimat.
Com t'han anat ses matances?
Una ametla m'ets de dar.
Sols no me va contestar
i me va girar ses anques.
Filmorat seràs xerrada,
per aquí i per allà
perquè anares a escoltar
en Valent quan se confessava.
Jo encara no ho he dit tot
més de la meitat deixava,
s'al·lota que festejava
en anar ben esmocada
duia un pam i mig de moc.
I perquè no li caigués tot,
amb sa llengua el se parava
i sa mare li aguantava
un cubell i l'ompli tot.

I un altre li contesta:

Estimat ramell polit

Estimat ramell florit,
anit sa matinada
mereixes ser coronada
de brots de llorer florit.
Jo sempre ho he pensat
que me tens molta d'amor,
no puc despreciar-ho
perque sempre t'estimat.
Va per tercera vegada
que te dic ramell florit,
si t'encontrava en sa nit
i no estava empegueït
te daria una besada.
Jo som presa una escarada
de flor tota sa nit,
seria molt agraït
si m'encontressis en sa nit
que me donis sa besada.

La gent, a poc a poc, s'anima i algú recita "Na Margalideta":

Na Margalideta

Na Margalideta de cas Patacó
fes-li un favor, que bé li caurà,
ella lo que va és d'un enamorat
tendre o granat, que la devertesca
i ella no té esment quan a missa va,
només se veurà passar-hi un fadrí,
molt m'agrada a mi, la bella estufada,
i ella no li agrada s'olor de carbó.
Jo no tenc amor de casar-me amb ella,
és un poc morena, això no hi fa res,
d'enamorats tres ja és segur que en té
i amb un traginer molt bé l'encativa,
tu pots Margalida llevar ses maldats.
I aquí los dos a regar fesols
Llorenç si no em vols ho diré a mon pare:
fes-me sa mortalla que la'm vull posar.

IV/45/19

En Mateu *Mondoi* aprofita aquest moment de silenci per cantar la codolada:

A LA PLAÇA HI HA BALLADES

-A la plaça hi ha ballades,
ma mare deixau-m'hi anar!

-No,no,no, Catalineta,
que ton pare al punt vendrà!

Ja és partida ben de pressa
cap a la plaça a ballar...

Com va ésser tres quarts enfora,
son pare ja va arribar:

-A on és Na Catalina?

-És a sa plaça a ballar.

Son pare agafa les cordes
i un garrot amb cada mà.

La primera garrotada
un bot li va fer pegar.

La segona garrotada
mig morta la va deixar.

La tercera garrotada
la va acabar de matar.

-Adiós, Catalineta.

Jo no te volia matar!

El dia del seu enterro
son pare se va penjar.

I sa mare, dins sa cuina
qui s'esclatava de plorar.

-Que s'esclati, mal rebent!
no li fos deixada anar.

IV/186,187,188/486

I dos cantadors, estimulats per la festa de les cançons, envesteixen la codolada:

Carabassa...

Carabassa m'han donada
carabassa menjaré,
sa filla de sa donada
se casa amb so tintorer.
No te casis amb tintorer
perquè duràs ses mans brutes,
casa't amb un sabater
i duràs unes bones russes.
No te casis amb sabater
que te tirarà sa forma,
casa't amb un escolà
que es campanar fa bona ombra.
No et casis amb escolà
que te tirarà es batall,
casa't amb mariner
que menjaràs bon escambrai.
No et casis amb mariner
que dormiràs tota sola,
casa't amb un carnisser
i menjaràs bona cassola.
No et casis amb carnisser
que te tirarà es tallant,
casa't amb un bon bergant
que dugui lo que ha de mester.

IV/9,10,11/40

Després, d'una mitja hora, tornam a reprendre la sonada, la cosa ja va més calenta i les cançons són més “de picat” i eròtiques. La tonada que majoritàriament s'empra és el “Dominé”.

Totes les cançons d'aquest Cançoner es canten durant una “ximbombada” i qualque vegada en surt alguna de més moderna o fins i tot actual. Tot és possible.

Cada cop que hi ha una “ximbombada” l'atenció ha d'estar ben alerta ja que pot sortir una joia del glosat improvisat i la vetllada es fa més amena i interessant. El més agradable és que tothom sap el límit d'un glosat i mai no hi ha altres enfrontament que els verbals.

Entre i entre es canten algunes d'aquestes cançons que vénen a continuació encara que moltes no siguin pròpies dels Darrers Dies. No cal recordar que el més important és cantar i passar-s'ho d'allò més bé.

Burjons

Es dilluns, burjons curts
per nostros forns, garridons dons dons
per la vera que és vera.

Per nostros forns, garridons dons dons
que és la vera del món.

Es dimarts, burjons llargs
per nostros forns, garridons dons dons
que és la vera que és vera.

Es dimecres, burjons destres
per nostros forns, garridons dons dons
que és la vera que és vera.

Es dijous, burjons nous
per nostros...

Es divendres, burjons tendres
per nostros...

Es dissabte, tot se passa
per nostros...

Es diumenge, tot se menja
per nostros...

IV/14/42

Na Dolores

Dolores tenia un “novio”
que per Nadal li va regalar
un pollastre blanc i negre
que tres pessetes li va costar.

Dolores ‘gafa es pollastre
el fot dins l’olla peu per amunt
i diu a sa seva sogra
qui vol pollastre que en compri un.

Sa sogra tota enfadada
li fot punyada i li esclata es nas:

- Punyetera mal criada
tu la m’has feta i la’m pagaràs.

IV/10,11/73

El sen Piris

El sen Piris té un bou
i el fa jeure a sa serena
i n'hi dóna per s'esquena
tant si vol com si no vol.

Bou, bou, Piris, bou,bou.

El sen Piris ja duu dol
amb sa corbata de llista:
vaja quina cosa trista!
perque sempre va tot sol.

Bou, bou, Piris bou,bou.

El sen Piris té un bou
i el fa jeure dins d'armari
i li fa passar el rosari,
tant si vol com si no vol.

Treu foc, Piris treu, foc.

El sen Piris diu:- No,no,
jo no vull comprar pastura,
perquè es meu bou per ventura
no serà pasturador.

Treu foc, Piris treu foc.

Na Catalina de plaça

Na Catalina de plaça
aquella que ven es pa,
li encengueren sa traca
i ella tota s'assustà.

Va sortir en camieta
tan sols no duia corsé,
i de tan guapa que anava
pareixia un bebé.

Titirurirurí tirurirurí qüec, qüec, qüec
Titirurirurí tirurirurí qüec, qüec, qüec
Titirurirurí tirurirurí qüec, qüec, qüec
Qüec, qüec, qüec, qüec, qüec, qüec.

En Joan, quan va arribar,
amb aquelles sabatotes
encalçava ses al·lotes
per darrera es campanar.

Sa mare quan el va veure
que venia tan suat
li va donar una pesseta
per anar a comprar un gelat.

Titirurirurí...

En Joan, quan va arribar,
va dir: Mumare ja vengo
- fill meu, jo no "t'entengo"
si no mudes de parlar!

Na Catalina de plaça,
aquella que ven gerre,t
se'n va anar a fer una volteta
i li dugueren un ninet.

Titirurirurí...

Tu que estàs en la finestra

Somos cuatro “jovençanos”
somos cuatro “jovençanos”
no queremos dormir solos,
no tenemos “matalassos”
no tenemos “matalassos
ni “coixinos ni llançolos”

Esta noche ha “Plogudo”
esta noche ha “plogudo”
i los campos están “mолlos”
y yo pa’ venir a verte
y yo pa’ venir a verte,
m’he embrutado los “genollos”.

Tu que estàs en la “finestra”
tu que estàs en la “finestra”
yo que estoy en el “carrero”
tirame un troço de “pano”
tirame un troço de “pano”
de damunt “s’escudallero”

No me lo tires “muy forto”,
no me lo tires “muy forto”,
no me hagas “mucho malo”
m’has fotudo “un esclafito”
m’has fotudo “un esclafito”
que me lo has “resucitado”.

Ta-ra-ri.....

Es mussol

Es mussol no vol cantar perquè és totsol

Ni sol!, no vol cantar es mussol.

- Es mussol no vol cantar perquè són un
- Ni un, ni sol! No vol cantar es mussol.
- Es mussol no vol cantar perquè són dos
- Ni dos, ni un, ni sol! No vol cantar es mussol...

Es meu gitano

Demà vendrà es meu gitano,
aniré a esperar-lo an es moll:
li donaré sa maneta
enrera! enrera!
i una aferrada pes coll.

Volem vi

Volem vi, volem vi, volem vi.
No en beureu, no en beureu, no en beureu.
Si no mos ne donen, no mos n'anirem.
Volem estar aquí i aquí estarem.

Volem pamboli
pamboli volem
volem pamboli
pamboli volem
volem pamboli
pamboli volem
si no mos ne donen
si no mos ne donen
no mos n'anirem
no mos n'anirem.

Volem xocolata
xocolata volem...

Volem ses sopes...

Un xigarro tenc

Idò Bernat, fe'm un xigarro,
no te'l vull fer
que no véngui l'amo,
si l'amo ve
fe'm un siulet
i de seguida, i de seguida
farem paret.

Un xigarro tenc
i dos que n'he fumat:
tres i dos són cinc
i cinc són deu
i deu són vint.

Vint menos cinc són quinze
quinze menos cinc són deu;
deu menos cinc són cinc
i cinc són deu
i deu són vint.

Al transcurs d'una "ximbombada", que sol durar aproximadament tres o quatre hores, sempre hi ha algun espontani que recita una poesia, d'origen culte, que fa referència d'alguna manera a un tema del poble.

Les composicions d'aquesta mena més recitades són:

LA JOVE ARTANENCA (D^a. Maria Esteva)

Jo som la jove artanenca
aquí vaig néixer i surar
sap molt bé la que es mangenca
és hàbil llesta i vitenca
la dona que neix Artà.
Puc dar de ma vila noves
que conegudes me son
i en es més hàbil confon
la magnitud de les coves
tal volta les millors de món.
Havent-hi torres sarraïnes
i talaiots primitius
d'on treïm joies mallorquines
que guardam amb velles vitrines
dins un museu esquiu.
Mon poble té l'aventura
que mèrit li saben dar
fills seus amb molta cultura
que han posat a gran altura
el nom del poble d'Artà.

Fins i tot algú gosa recitar poemes d'alta volada, com el sonet de Josep Carner:

DONZELLES ARTANENQUES.

Donzelles artanenques, sembla que us veig encara
diumenge de capvespre disperses pels camins,
de tres en tres, alegres, girant-vos desiara,
donant a les quintanes un aire de jardins.

Us agafeu pels braços amb lleu cadència clara;
els vostres cossos tallen el cel, esvelts i fins;
una frescal serena vostres cabells amara;
ompliu els aires pàl·lids de riures argentins.

Els grans aubons us vinclen llur distinció rosada,
i us besa amb infinita recança perllongada
la senyorial bellesa del dia qui se'n va.

Voldria que amb les vostres garlandes me lliguéssiu,
oh hereves de les gràcies, i a mes estrofes déssiu
aquesta gentilesa del vostre caminar.

L'apoteosi arriba quan, per acabar d'arrodonir la vetllada, alguna persona erudita recita "La relíquia" de Joan Alcover:

Faune mutilat,
brollador eixut,
jardí desolat
de ma joventut...
Beneïda l'hora
que m'ha duit aquí.
La font que no vessa, la font que no plora
me fa plorar a mi.
Sembla que era ahir
que dins el misteri de l'ombra florida,
tombats a la molsa,
passàvem les hores millors de la vida.
De l'aigua sentíem la música dolça;
dintre la piscina guaitàvem els peixos,
collíem poncelles, caçàvem bestioles,
i ens fèiem esqueixos
muntant a la branca de les atzeroles.
Ningú sap com era
que entre l'esponera
de l'hort senyorívol,
fent-lo més ombrívol,
creixia la rama d'antiga olivera.
Arbre centenari,
amorós pontava la soca torçada,
perquè sense ajuda
poguéssim pujar-hi.
Al forc de la branca senyora i majora
penjàvem la corda de l'engronsadora,
i, venta qui venta,
folgàvem i rèiem fins que la vesprada
la llum esvaïa de l'hora roenta,
de l'hora encantada.
Somni semblaria
el temps que ha volat
de la vida mia,
sense les ferides que al cor ha deixat;
sense les ferides que es tornen a obrir
quan veig que no vessa
ni canta ni plora la font del jardí.
Trenta anys de ma vida volaren depressa,
i encara no manca,
penjat a la branca,
un tros de la corda de l'engronsadora,
com trista penyora,
despulla podrida d'un món esbucat...
Faune mutilat,
brollador eixut,
jardí desolat
de ma joventut.

ENTRE LES CANÇONS ERÒTIQUES I DE PICAT QUE LA GENT CANTA MÉS
HI TROBAM LES SEGÜENTS:

Després d'aquestes cançons acaba la “ximbombada”, tots els cantadors i cantadores es desitgen bona nit i s'acomiaden fins a la propera sonada (no passarà gaire temps, perquè “la cosa” cou).

Molts d'anys i qui l'ha agafada és seva!

La palpava per ses anques,
no li trobava es forat
i es pardal ben envirmat
plorava llàgrimes blanques.

Sa ximbomba més antiga
la té un carrioner,
diu que té un pam de canya
i a sa dona li va bé.

Ell duu cuixals i pellissa,
senyal que no es fill de rei;
un home en tornar vell
es dits d'es peu sa compixa.

Barrinar, boixar, fer-ho,
ser verge no té consol,
tota aquesta calor
se solventa amb un pinyol.

Al·lota jo no et conec,
ni t'havia vista mai;
però sé que tens un tall
que no és fet amb ganivet.

Una dona és desdixada
si té s'home butzarrut,
que si volen jugar a truc
sa budellada fa nosa.

A un rellotge de sol
posen sa busca en sa nit,
qui és casat i té delit
i sa dona dins es llit
l'hi posa a s'hora que vol.

Diuen que no és figa
fins que es figó és madur.
Repetidor! Per què tu
me vols senyor abans que ho siga?

L'amo de son Bendinat
ara ja muny ses gallines,
i tenen ses mames tan fines
que sols no tenen forat.

No res no té per on prendre,
ni lloc per on agafar;
no res no es pot donar,
ni tampoc ho pots comprar,
ni tampoc ho pots vendre.

Sabem quin dia naixem
es quarts, minuts i ses hores,
però no ensenyen escoles
quin dia mos morirem.

D'un estiu surt un hivern
per això llampega i trona,
es cor fort té una dona
que deixa sa mare bona
per servir un home extern.

Aquest món és una escola
i sempre anam a repàs
i quan sabem qualque cosa
llavors mos ve es fracàs.

Aquella coca amb tallades,
que madò Paula va fer
va haver de mudar es forner
més de setze mil vegades.
I d'es suc que deixà anar
sa xulla i sa llonganissa,
s'ase de dins sa pallissa
fins i tot li va matar.

Ja s'ha mort es guitarrer
millor que Artà hi havia,
també diran un dia:
- “Ja s'ha mort en Capeller
i no tornarà a fer
cançons així com solia”.

Es pardal que tu tenies
era llarg i polit,
abans feia “virgueries”
i ara només fa pipí.

Una puta va dir a s'altra
ja no farem més doblers,
han vingut es forasters
i s'enculen un amb s'altre.

Molta pipa, molta pipa,
però no saps barrinar,
ses dones de dins la vila
ja no saben on anar.

Sa cotorra no té dents
i a poc a poc s'ho empassola,
i jo crec que li dura
dues hores o més temps.

S'ermità Benet tenia
un càvec i uns gavilans,
un mostel i una conilla
i un pardal de cent- deu pams.

Amor és una bava,
que se cria an es ronyons,
que passa pes collons
i surt pes cap de sa fava.

Catalina tu voldries
tenir dos enamorats,
dos que van i dos que vénen
i dos que estan aturats.

Vaig tan entusiasmat
com ses pinyes a un pi,
que s'arriben a podrir
abans d'haver davallat.

Oh! Gloriós sant Arnau,
vos que tallau mata verda,
home petit bona verga,
dona petita bon trau.
Es criat jeu en terra,
sa senyora dins es llit;
quan arriba mitja nit
juguen a serra mamerra.

Tan si és bo com dolent
en aquest món tot es despatxa,
vostè mira malament
i hi veu més que un covó d'alatxa.

És un bohemí perdut
de lo més xerec d'Espanya,
que a n'en Belmonte li guanya
de més d'un pam de barrut.

Sa sogra diu pes carrer
que em vol treure de fora,
jo no compr granera nova
per sa brutor que hi faré.

Es cul és un instrument
que vol tenir raó per sí,
i quan el volen impedir
llavors ell fa de valent,
i tan si és merda com vent
a defora vol sortir.

A Artà mos vares deixar
que és un poble noble i ric,
i ara tu t'has establert
a un llogaret desert
que sols no hi ha campanar.
I tots es pobres que hi ha
només tenen un vestit,
i si es saig hi va qualque pic
penyora no poden dar.

A n'es puig de s'Ancadena
vaig semblar un claveller,
es primer que colliré
serà per tu, Magdalena.

En Joan i na Joana
trob que fan un bon parell,
en Joan està vermell
i na Joana està sana.

Festejant per sa finestra
som aplegada grogor,
emperò pes finestró,
Jaume, vine cada vespre.

Fent es pardal innocent
d'Artà em fareu botir
i amb dos joquets de collons
vaig conquerir Santanyí.

No em toquis es morduix,
toquem sa morduixera,
no em vénguis per darrera
vine per davant que és fluix.

Na Rumba té sa barraca
girada a ne's xaloc,
un racó per fer-hi foc
i un bací per fer-hi caca.

Sa madona de sa Torre
es pa negre li fa mal,
però no n'hi fa es pardal
quan el té dins sa cotorra.

Ses al·lotes de pes Cós
no volen formatge amb pa,
s'estimen més magrejar
es pardal d'un home ros.

Sa madona em diu Tomeu,
si l'amo meu es moria,
pens que en tu em casaria
tan m'agrada es boixar teu.

Es rector de Manacor
anava a boixar a Marina
i llavonses se'n venia
collons buits i fora por.

Bones sopes, sopes bones,
bones sopes, bones són,
val més jeure amb una dona
que amb tots ets homes del món.

Na Blanca és aquesta puta
plena de purgacions,
que em va podrir es collons
i quasi, quasi sa cuca.

En matèria d'eleccions
jo ja les duc ben escrites,
m'amoixes ja en necessites
no m'ha mester per racons,
el que vull bones cullites
raïms, figues i melicotons,
carabasses i melons,
blat, olives i trempons
i que ses contribucions
siguin poques i petites.

D'alt d'es puig de Formentor
un escarabat teixia
i una mosca que cosia
a n'es forros d'un gipó,
que amb ses ales escrivia
i una aranya repartia
prospectes d'un eriçó.
Dient que per Lluçmajor
un escolà hi havia,
que per no tocar a mig dia
es barallà en el rector.

Déu et pag la caritat
Ell que bona bossa té,
no hi hagués hagut cap barber
que millor m'hagués afaitat

Madona que heu mort es mul
que duis sang per sa camia,
o s'ha esclatat sa llupia
que teniu arran d'es cul.

Fa molta estona que sé
que es garballons fan paumes,
som afectada de Jaumes
quan un se'n va, s'altre ve.

Es fadrins que no festegen
que ho són de coneixedors,
es diumenges se passegen
encollats de dos en dos.

Si s'estimat es fa frare,
jo monja em tancaré;
o donzella moriré
a n'es costat de ma mare.

Un dia boixava en terra
(li vaig fer devers Son Serra)
al mig de dos garballons
i amb so truc-truc des collons
em vaig omplir es cul de terra.

Sa madona diu a l'amo
que no té parroquians,
i ne té una caixa plena
de frares i capellans.

A Campanet varen treure
un capellà per dolent,
perquè volia aiguardent,
tabac i dones per jeure.

Som s'homo més venturós
de dins s'illa de Mallorca,
me vaig casar amb dona xorca;
de fadrina en tengué dos.

Bon dia Joana Frau
tan matí t'has aixecada,
vols que t'espols sa rovada
amb un manat de càrritx blau?.
(amb sa punta des pardal).

Diuen que això és mal francès
i jo dic que és mallorquí,
sa puta que me 'l da a mi
sols no sap França on és.

Sa padrina diu que ho feu
més de quinze mil vegades,
i de sa meitat de pipades
es padrí no se'n temé.

Sa poma de na Maria
jo no li vull gens de mal,
perquè faria plorar es pardal
de mil soldats de marina.

Es vicari busqueret
va pujar damunt sa trona,
i no va veure cap dona
què dugués dol pes moixet.

Un dia anant a n'es pou
ses cames et vaig mirar,
les te vaig comparar
a ses camelles d'un jou.

A tu et trob tan lleuger
com ses plomes d'un mussol,
caces tords pes juliol
i cigales pes gener.

Totes ses 'rels d'una mata
me caben dins una mà,
ets tan bona per glosar
com un caragol per batre.

Quina lluna fa tan clara
per anar a robar albercocs,
a ne's portal de na Clara
hi canten dos endiots.

Es sol ja se'n va a la posta
i jo darrere es parell,
madona no hi ha remei
per aquesta filla vostra.

Jo festejava a Caimari
una al·lota amb dos rodets,
no la vull perquè fa pets
es temps que passa el rosari.

Bona diada fa avui
per atropellar es qui pixa,
enciam de ravanissa
no me'n doneu que no en vull.

Mestre Tomeu Amorós,
vós qui sou un gerrer fi,
no em faríeu un bací
que n'hi puguin cagar dos.

Quan jo era jovenet
tenia una veu molt bona
i entre els al·lots i sa dona
m'han fet perdre es cantet.
(Ja he perdut es cantet).

Na Maria *Pixulines*
té una poma amb trenta fulls,
quan li venen cluca els ulls
i no sap qui la barrina.

A sa Pobla vaig anar
a fer-hi una novena,
quan la vaig tenir d'esquena
no vaig poder enravenar.

Es capellà Nicolau
aquell de ses calces brutes,
de tan que anava de putes
ja tenia es bessó blau.

Sa cadira plegadissa
que jo te vaig regalar,
tu la te vares guanyar
d'esquena dins sa pallissa.

Estimat meu dues eines
són males de manejar,
tu dues en vols barrinar
i amb una te veus amb feines.

Es collons del pare Toni
estaven penjats a un clau,
dos moixos les se miraven:
- Collons que no davallau!.

Me cag amb so puta frare
que no jeu a n'es convent,
es nin petit que jo tenc
quan el veu li diu mon pare.

Ma mareta no em prengueu
jo seré bona al·loteta,
tocaré sa ximbombeta
tots es pics que m'ho direu.

Madò Bet s'alfabaguera
que teniu a n'es portal,
s'ha de mester sa destrat
per tallar-li sa ramera.

A Sant Llorenç llorencines
no n'he vistes tantes mai,
però tenen un treball
que se casen i són nines.

Fadrina que no festeja
més valdria que es morís,
qui menja pa de demés
s'ha d'estrènyer sa corretja.

Un dia de matinet
a darrera una paret,
vaig cagar una cortera
tota de caps de gerret.

Na Pareta fa es mussol
perquè té s'home menut,
i en sa nit l'ha perdut
per ses rues des llençol.
Es molí d'en Torrapipes
està esmolat i no mol,
se mengen es pa tot sol,
perquè no tenen olives.

Sa ximbomba d'en Coixet
ja no anirà a ca na Queca,
perquè li han tomat sa beca
i li han fotut es barret.

Sa pomera de dins s'hort
s'aigua li és medicina,
i es teu amor Catalina
m'ha d'arribar a dur a sa mort.

Un porcell prengué a escarada
vint cents metres de paret,
un llagost més petitet
es pedrenc li patinava.

I per què heu de festejar
anc que s'edat ja tengueu,
tan mateix vos casareu
i mos haureu d'engegar.

Per la vila hi ha cabrers
i no són ells qui fan tala,
són els *pillos* de la sala
que se'n duen els doblers.

Sant Josep de sa pipeta,
mon pare la va cremar.
Adéu, pipeta meva,
que mai més podré fumar.

Un dia jo anava a missa
i duia un ramell polit,
una al·lota me'l va veure
i me va fer xit-xiri-xit.

Des forat des meu pardal
un palau hi podeu fer,
un hospital i un quarter
i una església catedral.

Només te'l xuparé
fins que surti sa lleteta,
no et pegaré cap estreta,
ni gens de mal te faré.

Jo li xupava es gallet
i ella em xupava sa fava,
i des gust que li donava,
li vaig arrabassar un poquet.

Una mare cria un corb
i quan és gran el perd de vista,
no hi ha cosa més trista,
que boixar amb un pardal moll.

Madona de sa Real
com tan matí t'has aixecada,
vols que t'espols sa rovada
que dus a n'es dengue blau
(amb sa punta des pardal).

Es fonoll de ses voreres
sol ésser llarg i gruixat,
jo en tenc un bocí sembrat
dins Sant Joan sa meitat
i s'altre meitat dins Porreres.

Contesta:

Es fonoll que té llacor
sol créixer per un igual,
si no t'havia de fer mal,
jo et posaria es pardal
enmig de sa partió.

Per sa Colònia hi ha
un esbart de mals feiners,
fan festa els dies feiners
i es diumenges a pescar
i quan veuen un capellà
fugen com a cans llebrers.

Una dona me va dir
si volia sopar amb ella,
si trobava es plat petit
me trauria sa ribella.

Es gall de son Puig és mort
de romandre amb ses gallines,
i ha quedat amb so coll tort
de mirar-se ses fadrines.

Sa cadenera no canta
per dues intencions,
una que no té cantera,
s'altre que no sap cançons.

Es saber no ocupa lloc
i es saber massa embaraça,
tan se perd per saber massa
com per saber massa poc.

No vos caseu garrideta
amb un home tan petit,
que ha de mester cadireta
per poder pujar a ne's llit.

Es dia que es fil és prim
sa roba surt avenguda,
sa guerrera tenc menuda,
llengua llarga i xerrim.

Sa madona de son Porc
cuinava fava parada,
i sa primera cullerada
hi trobà un porcellí mort.

Jo passaria la mar
damunt un tronc de figuera,
solament per encontrar
un jove de Capdepera.

Pare nostre vos qui estau
amb so cap dins sa pastera,
i na Coloma i en Pere
festegen dins es corral.

Bona barca, bon timó,
bon arròs, bona llimona,
si tu hi vas per sa major
jo hi aniré per sa segona.

En es replà de s'escala
vaig trobar un caputxí,
vaig agafar un tronc d'ullastre
i ell un tronc de pi,
li vaig fotre una troncada,
ell me'n pegà dues a mi.
Mal llamp amb so puta frare,
amb so frare caputxí,
després de boixar sa dona,
em donà pes cul a mi.
Un capellà com un fus,
prim com una "taragina",
barrinava una fadrina
i passava molt de gust.
S'ho agafava amb paciència,
li feia d'agenollat
i es temps que feia es pecat
ja feia sa penitència.

Un frare la s'espolsava,
just davall un salomó
i li va caure un cremaió
es cap damunt de sa fava.
Reputes quina espolsada
va fotre aquell tros de colló,
jo hagués pagat un velló
per veure-li sa cremada.

Amb sa força que m'ho fas
me romperes tres costelles,
m'endevinares pes nas
m'escaldares ses mamelles.

S'altre dia no fa un mes,
quinze dies si els fa,
una dona em va pregar
més d'una hora que li fés,
què li fés i què li fés
un fregall per escurar,
què li fés i què li fés,
unes piques per rentar

Duc tanta calor,
vaig més fort que una geneta,
quan veig qualque famelleta
no m'atura ni es rector.

Mestre Pere du muleta
i no es cansa de fer es coix,
vol miolar més que un moix
i no té més que llengüeta.

Ma mareta no em pegueu
jo seré bona al·loteta,
granaré sa carrereta
cada pic que m'ho digueu.

Ses al·lotes de na Crema
no se renten amb sabó,
se renten amb s'aigua bruta
des forat des rentador.

Tan sa mare com sa filla
tenen es seny a cercar,
si em donassin a triar
sense cap me quedaria.

Un caragol boca molla
ell tot sol se fa famós,
amb una nit llaurà ets Olors
fent andanes i racons,
va fer net de garballons
de damunt ses Fonts Celades.

I amb sa farina tan cara
molts se casen, quins betzols,
i noltros quedarem tot sols
fins que l'haguin baixada,
menjant faves i fesols
i a tothom feim bona cara.

Cada dia surt es sol
a sa vorera de mar.
Mai 'via sentit bramar
tants d'ases a un redol.

Un homo quan seu reposa,
i si jeu reposa més,
i un homo sense doblers
a onsevulla fa nosa.

De damunt Sant Salvador
veuen Campos i Porreres,
veuen ses felanitxeres
que van sense mocador.

Quan jo passava més gust
es lumbago em va pegar,
vaig tenir un bon disgust
tota fluixa em va quedar.

Jovenet ja pots cercar
jo sé lo que a tu t'encanta,
es gust que et va donar
fer-ho amb una de quaranta.

S'al·lota s'ha fet un tall
i un que en tenia són dos,
en té un dificultós
i s'altre no cura mai

Diuen que per passar gust
no només s'ha de menjar,
hi fa més un bon boixar
que és més bo per sa salut.

Cames roges de goret
són bones per medicina,
per donar a una fadrina
perquè rebenti de llet.

Jo menjaria meló
maldament fos carabassa,
Maria vols que t'ho faça,
amb so meu esquixador.

Madona, que estau de grassa,
no vos temeu des mal temps,
si se rompen es sostens
hi haurà mames per sa plaça.

Ses al·lotes de sa Pobla
se pinten per ésser guapes
i a devora sa cotorra
hi poden sembrar patates.

Cames roges de goret
són bones per medicina,
per donar a una fadrina
perquè rebenti de llet.

Ella jura i perjura
que fadrí no l'ha tocada
i ella està més gronxada
que una figa de flor madura.

Jo me trob tan atrapat
com un conill dins ses roques,
tot enrevoltat d'al·lotes
guapes i no en conec cap.

Jo me'n vaig a fora porta
a fer volar es gorrió,
es meu vola i es teu no,
perquè té una ala torta.

Jo encara no ho he dit tot,
lo que sé de ses fadrines,
que en venir festes o fires
se deixen tocar per tot.
El dimoni són ses puces,
un animal tan menut,
se colguen amb ses fadrines
i jo que som gran no puc.

A damunt es puig de Randa
hi feren pasturar un mul,
una dona amb pèl pes cul
sa mare no la comanda.

Es batle de Son Servera,
de Sant Llorenç i d'Artà,
se provaren a nedar
tots tres dins una banyera,
i llavonses es de Capdepera
no s'hi va poder rentar.

Un home per anar pel món,
necessita molta testa,
quantes n'hi ha que fan festa
per les verges i no ho són.

Hi ha quatre o cinc fadrines
que duen vida normal,
elles són com ses gallines
que totes les falta es gall.

Aquesta ja és sa darrera,
per enguany no cantam pus,
adéu, flor de murtera
careta de Bonjesús.

Començares joveneta
a dar gust a n'es fadrins
a l'infern de més endins
serà ca teva filleta.

Madò Rosa se'n venia
eixancada dalt des mul,
i mostrava tot es cul
era senyal que en tenia.

Un homo que no té dona
sempre està mal arreglat,
quan té es frare preparat
llavors li manca sa trona.

Margalida Margarola,
alerta en es Xuberder,
que no posi es dobler
dins se teva vidriola.

Fadrina hi ha qui no sap
sa doctrina cristiana,
de sis vespres sa setmana
en jeu cinc amb s'estimat.

Avui ho diré tot
lo que passa amb ses fadrines,
que en venir festes i fires
s'ho deixen tocar per tot.

Aquest jove té tossina
i no és de refredament,
sabeu de que té talent?
de morduix de fadrina.

Dotze mesos té un any
i cada mes trenta dies,
Maria si tu volies
te n'enfonyaria un pam.

Si ses banyes fessin llum
com sa lluna de gener,
vos assegur que es meu sogre
no hauria mester quinquar.

Marit no estiguis gelós
d'una cosa que no es gasta;
no és res si un altre la tasta
mentre n'hi hagi per vós.

Enamorats d'una hora
en tenc una infinitat,
en tenc dotze a Ciutat
i vint-i-quatre per fora.

Es fadrins que s'usen ara
són pollastres d'un real,
en mostrar-los es portal
se fan restos de la casa.

Es meu estimat no se corca,
ni es corca ni es corcarà,
perquè un dia el vaig passar
pes forn entrada de fosca.

Jo menjaria meló
maldament fos carabassa,
Maria vols que t'ho faça
amb so meu esquitxador.

Margalida si tu vols
tenir molts d'enamorats,
en tenir-los tots plegats
da-los vegues de bunyols.

S'alegria des casar
no dura més que vuit dies,
llavors tot són flastomies
bastonades i poc pa.

A Manacor són butzarruts,
a sant Llorenç granoters,
a son Servera grollers
i a Capdepera són bruts.

Espanya no mos convé,
perquè pren més que no dóna,
sa llengua no mos perdona,
què és es nostro primer bé.

Cada dia dematí,
quan m'aixec me rent sa cara,
després faig una rialla
pel qui se'n riuen de mi.

N'Antònia sense camia,
es rector en calçons blancs.
Mirau quina lletania
ensenyen en es sants!

Una dona vella, vella,
vella com una barraca.
Tenia ses ungles negres
de rascar-se sa petaca.

Ses al·lotes de Maria
de ballar no en saben gens;
duen davall sa camia
una boca sense dents.

Madoneta, vós feis fira;
madoneta vés firau;
madoneta, vós mostrau
es cul, i tothom vos mira.

Tu tens sa poma de plata,
jo tenc es pardal d'acer.
Maria, vols que t'ho face
a s'ombra des cirerer?

Una beata a les fosques,
feia oració a sant Tem,
hi sa tapava es betlem
perquè no li anassin mosques.

M'han dit darrera un cantó
que ella té unes bones mames
i una cova entre ses cames
dóna gust es tocar-ho!

M'han dit darrera es cantó
que tu tens un bons bemols
i es mig un tronxo de col
que s'empina en tocar-lo.

Sa batlessa des Marxando
no té aguanto ni consol
consent no pegar un pinyol
per no perdre gens es "mando".

Una beata ocellera
amiga de tots els sants,
s'aferrà amb ses dues mans
a n'es collons de Sant Pere.

Des porc fan sobrassades,
de ses soques fan llaüts,
ses dones quan són casades
en els homes fan banyuts.

Inclòs al llibre: "Sexe i cultura a Mallorca:
El Cançoner" de Gabriel Janer Manila.
Editorial Moll - 1979

Al·lots i al·lotes callau.
vos vaig a contar s'histori'
d'En Biel de Son Dalmau
que Deu el tengui a la glori'.

Aquest jove arribà un dia
que es pardal se li enravenà
- Mon pare, jo me vull casar
que aquesta vida no es vida.-

Dos anyets de festejar
i un diumenge de matí,
amb capell i corbatí,
En Biel se mos casà.

Es foteren bon xicolati,
i unes copetes de suc,
i partiren cap a Lluc
amb so carretó de l'avi.

Arribaren an es quarto,
s'al·lota se despullà,
i En Biel l'empitonà
i boixaren un bon rato.

Ell va ser bo d'esbravar
més ella com més anava
mes calenta se posava
i no el deixava alenar.

Prest es menuts acabà;
i ella molt emprenyada
veient que ell no enravenava,
d'aquest modo li parla:

- Biel, tu m'has enganada
Mira'l-te que ja no s'empina
Boixava mes de fadrina!
i per això m'he casada?

I no estàs empegueït
de vorer-me aquí eixancada
i amb sa cotorra badada
i es gallet ben deixondit.

Una mula sense coa,
i un ase sense barram.
A una dona sense poma
no sé per on putes l'hi fan.

Un gall té dos esperons
i tres porcells dotze cames,
set dones, catorze mames
vuit homos, setze collons.

Ses al·lotes de Sa Pobla
se pinten per ésser guapes,
i a devora sa cotorra
hi poden semblar patates.

Tenc una pistola d'or
que tira pólvora blanca,
en tocar una cuixa o anca
dispara sense fer tro.

El dimoni cucarell
va néixer en temps de canyissos,
quan li posaren calçons
ja tenia es collons grisos.

No em toquis es morduiu
ni es meu ni es de mumare,
es meu no és nat encara
es de mumare ja cruix.

Ses dones quan pixen xiulen
és sa pura veritat,
ses que pixen i no xiulen
es que el tenen espenyat.

Sa poma pega bramul
es pardal hi va escapat,
es coions fan trupatrap
per sa regata des cul.

Un dia dalt un revell
amb un peu a cada banda,
va passar una berganta
i va fer jocs a s'ocell.

De tant de conversar amb tu
es cul me fa sabonera
i me fas passar més pena
que un ase qui caga dur.

Mentre tu en ses dues mans
t'estàs tocant es collons
aquí jo estic esperant
i ja me fan mal es ronyons

- Maria, m'has acabat,
ja no puc ni aixecar-lo.
vols un rave que he comprat?
serà un bon consolador.-

Sentí això i com una moixa
des llit un bot va pegar;
sa cotorra li posà
a damunt sa seva boca.

- Llepa aquí com un cabrit.
Llepa aquí, gran fill de puta.
Llepa aquí, ja t'he avorrit.
Llepa aquí, sa sang me puja.-

En Biel s'acollonà
i va fer el que li havien dit
des susto se concagà
i així acabaren sa nit .

Que serveixi de lliçó
en es joves de demà:
Just pes fet d'enravanar
un homo no és casador!

Per un cocarroi de guixes
que jo te vaig regalar,
tu te deixares tocar
es forat d'allà on pixes.

Es meu estimat pensava
que en fer-ho em feria mal
i jo som d'un natural
que com més va més m'agrada.

A darrera una paret
vaig sentir lladrar un ca,
i va ser una beata
que forçava un capellà.

Madò Tronca, madò Tronca,
des terme de sant Joan,
vos teniu sa poma gran
per això sempre vos ronca.

Joveneta a poc a poc,
no vagis tan falaguera,
perquè sa teva ratera
no agafa es meu ratot.

Es rector de Montuiri
no necessita criats,
només monjos estufats
qui li vulguin 'pagar es ciri.

D'un porcellet d'un quintar
no en treuen tant de saïm,
com de sa poma verrim
quan s'aturen de boixar.

A davall es cirerer
boixava amb na Francina,
mos hi trobar sa padrina
amb un tronc de lledoner.

Jo tenia un pardalet
que era sa meva alegria,
sense sol s'encalientia
i ara tot l'any el té fred.

Es fusters fan ses arades
i es ferrers es gavilans,
i ses dones ets infants
a força de barrinades.

Arribaren en es “quarto”
s’al·lota se despullà,
i en Biel li empitonà
as mig des “maripapo”.

Es rector de Sant Marçal
va fer una filigrana,
enfilà una jovençana
amb sa punta des pardal.

Darrera un redol d’ullastres
una verge em vaig boixar
i de llavonses ençà
a sa fava hi tenc padastres.

Jo tenc un animalet
que no té os ni espina,
quan sent olor de fadrina
s’enravena i queda dret.

Me cag en sa sang d’un pop
i d’un escarabat viu!
un homo sense perdiu
perd s’alegria de tot.

Per sa salut dels teus ossos
fumes tabac de s’estany
i tens es collons tan grossos
perquè et creixen de cada any.

Vaja una cosa més bona
que Déu del cel mos posà,
es pardal d’un cristià
i es foradell d’una dona.

Just davall es davantal
hi teniu ses calentures.
Em es vostro pomeral
Sempre hi ha pomes madures.

Sa poma de na Maria
és gran com un comellar;
de sabonera que fa
un barco hi navegaria.

Un temps per una pesseta
podies menjar fideus.
Al·lota si no t’ajeus
t’ho hauré de fer de dreta.

Com més llarg i gruixat és,
sa fadrina més l'alaba;
si l'hi posen no diu res
i si l'hi treuen reclama.

Devora una paret seca
a s'ombra d'un taronger
sa meva al·lota em va fer
es cap de sa fava neta.

Remil i una punyeta!
va dir madò Galindó
quan se sentí es gorrió
a devers sa castanyeta.

Una rosa a cada galta,
damunt sa boca un clavell
i una mata ben espessa
que enrevolta es foradell.

Ses fadrines m'agraden
ses casades també
si són velles i ruades
else puc deixar fer.

LA XIMBOMBA

SIMBOMBA. f. Instrument músic que consisteix en una pell tibant aplicada a la boca d'un vas i foradada enmig, i que, fregant amb la mà humida una canya que passa pel forat, produeix un so greu i monòton que es repeteix tantes vegades com la mà frega anant amunt o avall de la canya.

És un instrument molt primitiu que encara s'usa a la pagesia de Mallorca, per bé que tendeix a desaparèixer. Fins fa pocs anys era freqüent sentir la simbomba acompanyar cançons de fadrinalla, sobretot pels darrers dies (carnaval)...

(1 Diccionari Alcover- Moll, pàg. 913)

La simbomba és un instrument moro que consta dels següents materials:

- 1.- Una gerra, caduf, pot, gerro, cossiòl, gerricó, etc..., rodó de coll i foradat pel cul. Segons el que tingueu més a prop.
- 2.- Dos bastonets d'ullastre d'uns 10 cm un poc gruixadets.
- 3.- Una pell blanca de cabrit, ovella o conill, preparada i ben sencera.
- 4.- Una canyeta de 50 cm de llargada amb molts nusos i prima.
- 5.- Corda de llendera prima.
- 6.- Un bon trinxet i unes bones estenalles.

Fabricació:

- 1.- Trobar una gerra..., i foradar-li el cul.
- 2.- Fer la pell al cabrit..., i posau-la damunt una fusta amb la pell cap a fora i a un lloc humit, amb ombra i que li pegui l'aire. Al cap de tres o quatre mesos la pell estarà a punt de ser posada. La banyam amb un poc d'aigua tèbia i la posam damunt la gerra amb el pel cap a davall.
- 3.- Un bastonet d'ullastre el fem servir de punt per enganxar la canyeta. Li donam la forma de la fotografia. L'altre servirà per tensar la llendera.
- 4.- La canyeta l'haurem de pelar i esmolar els nusos que no facin escarrassos a la mà.
- 5.- Anam posant la pell i ben estirada li passam la llendera pel voltant, sempre és d'agrair aquí un ajut d'una mà amiga. Una vegada que estigui ben tensada, amb el tros d'ullastre al mig ben fermat, la fermam amb la llendera i l'altre tros d'ullastre que fa de tancador. Hi posam la canyeta al mig i quan estigui ben seca ja està a punt per fer una bona ximbombada. Teniu present que no sona si la pell no és ben eixuta i que sona millor si abans de tocar l'encalentiu una mica davant el foc.

Per tocar-la haureu de tenir present:

- 1.- Tenir un parell de canyetes preparades perquè són bones d'espènyar.
- 2.- Tenir aigua ben a prop; la mà sempre ha d'estar ben mullada.
- 3.- Tenir la mà sempre en bona posició, el dit gros fa molta feina.
- 4.- La canyeta sempre ha d'estar, com a màxim, en posició horitzontal; millor si està una mica inclinada cap a terra.
- 5.- Per sonar qualsevol instrument tradicional heu de tenir present que sou un acompanyament i no el protagonisme principal de la sonada. Això és molt important, ja que un bon ximbomber pot molestar si vol ser el solista de la vetlada.
- 6.- Una ximbombada és una trobada popular que només és possible durant els darrers dies, pel seu caràcter de disfresses i disbauxa, i que fa de veus, instruments i cos, un sol món ple d'un so molt particular.

Els altres instruments de percussió de Mallorca són:

- 1.- El tamborino.
- 2.- La ximbomba
- 3.- Les castanyetes de canya.
- 4.- El xerrac.
- 5.- Els ossets.
- 6.- Els ferreguins.
- 7.- Els cascavells
- 8.- El pandero.
- 9.- Les castanyetes.
- 10.- La maraca.
- 11.- Els macs.
- 12.- Les culleres.
- 13.- L'olla i la cullera.
- 14.- La botella i la forquilla.
- 15.- Les mans i qualsevol part del cos que dugui el ritme. Millor si és tot el cos.

Sempre millora molt si va acompanyat per la guitarra, el guitarró i un violí.

BIBLIOGRAFIA

- Aportació el cançoner popular de Mallorca Antoni Gili Ferrer El Tall editorial, 1997
 Ara va de bo. Nero,Nero, Nas! Varis Col·lecció Esplai nº 45. 1975
 Calendari de festes de les illes Balears i Pitiüses G.Janer i altres Ed.Alta fulla 1992
 Cançoner de pedagogia musical Baltasar Bibiloni La Caixa 1980
 Cançoner musical de Mallorca Josep Massot i Planes. Sa Nostra 1984
 Cançoner popular de Mallorca 1,2,3,4 Rafel Ginard Bauçà. T.O.R.Ed. Moll 1979
 Cançons en català i castellà Antoni Nogueras i Brunet Barcelona 1975
 Cançons i jocs populars de Mallorca J.Barceló,Lluís Forteza Centre d'estudis de l'esplai 1983
 Cançoner tradicional de Mallorca Miquel Julià Prohens Documenta Balear 1998
 Cançons per el poble 1,2,3,4 Mn.Josep Soler i altres Ed.Claret,SA 2000
 Costumari català 1,2,3,4,5 Joan Amades Salvat editores,S.A. Ed.62 Barna. 1982
 Costumbres de nuestra tierra.Folklore Balear. Andreu Ferrer Ginard Ed. Cort 1995
 Cent i tantes tonades tradicionals de Mallorca.Antoni Riera Estarellas Ed. Moll 1988
 Cultura popular mallorquina. (Aplec de pautes). Antoni Galmés Riera Sa Nostra 1982
 Diccionari Català-Valencià-Balear Mn.Antoni M.Alcover Ed.Moll
 El pastor Bartomeu Ensenyat Escola de música i danses de Mallorca 1981
 Els vents del món Pere Riutort Mestre Edició Balear 1979
 Jocs populars Antoni Pou Ed. Moll 1989
 La cançó tradicional de Capdepera Varis Documenta Balear 2003
 Les festes llunyanes Gabriel Janer Manila La Foradada 1999
 L'esquitx 1,2,3,4 Varis Ed. MF 1969
 Mallorca cançons tradicionals Miquel Julià Prohens Col·lecció esplai nº 27 1977
 Sexe i cultura a Mallorca. El cançoner Gabriel Janer Manila Ed. Moll 1979
 Noltros Mateixos Miquel Horrach Nicolau Impremta de Muro 2005
 Mallorca.web.net/aporgarfum/

ÍNDIX

1. Portada
2. Agraïments
3. “Pels darrers dies sonar...”, Miquel Sbert i Garau
4. Per obrir boca, “ Els darrers dies dels ocells” de Pere Ginard Ferrer
5. Explicació
6. Cançons de ximbomba
7. Aiguardent de l’arreleta
8. Es molí d’en Jordi Vives
9. Na Margarideta
10. A Capdepera una n’hi ha
11. Sa tomatiguera de mestre Ramon
12. En Pep Gonella té
13. Sa mort d’en Cabrinettis
14. Es Mocadoret
15. Festejada de Son Rebotet
16. Una dona llarga i prima
17. Dominé!
18. Jo tenc un armari
19. Jo tenc una parra
20. El tió, tió. No en volem cap.
21. Carrer de Caritat
22. Na Garrovera
23. La Porquerola
24. Un senyor damunt un ruc
25. Un ball de màscares
26. Capta de figues
27. Ai Maxín!
28. Un ciclista
29. Na Filmorat
30. Estimat ramell florit
31. Na Catalineta. A sa plaça hi ha ballades.
32. Carabassa
33. Burjons
34. Na Dolores
35. En sen Piris
36. Na Catalina de plaça
37. Tu que estás en la finestra
38. Es mussol.
39. Es meu gitano
40. Volem vi
41. Un xigarro tenc
42. Poesies amb tema artanenc
43. Cançons verdes i de picat
44. Construcció d’una simbomba
45. partitures
46. Bibliografia